

A Marcali Szakképző Iskola
Pedagógia programja

Tartalomjegyzék

I. Előszó

II. Alapító okirat

NEVELÉSI PROGRAM

III. Az iskola alapelvei, céljai

IV. Pedagógiai folyamat

1. Az iskolai élet sajátosságai, jellemzői
2. Felzárkóztatás, tehetséggondozás
3. Gyermekek és ifjúságvédelem
4. A szülő, a tanuló és a pedagógus együttműködésének formái
5. A diákönkormányzati munka pedagógiai feladatai
6. Az iskola fogyasztóvédelemmel összefüggő feladatai
7. Egészségnevelési program
8. Környezetvédelmi program

HELYI TANTERV

V. A képzés rendje

1. Képzési specialitások, irányok, a képzés belső szakaszai
2. Az iskola tanulóinak összetétele, ebből adódó feladatai
3. Tanulói jogviszony
4. Értékelés és motiváció
5. Az iskola írásbeli beszámoltatásának formái, rendje, korlátai
6. A tanulók fizikai és motorikus képességeinek mérése

VI. Óratervek

1. A szakiskola (9-10. évfolyam) óraterve
2. A szakközépiskola (9-12. évfolyam) óraterve
3. A felnőttoktatás (esti tagozat 9-12. évfolyam) óraterve
4. A szakképzési évfolyamok óraterve

VII. Az alkalmazott tankönyvek, tantárgyi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

VIII. Személyi és tárgyi feltételek

IX. Mellékletek (külön kötet)

1. Az érettségi tantárgyak témakörei, követelményei
2. A nevelő-oktató munkák segítő eszközök jegyzéke
3. Az iskola-egészségügyi szolgálat véleménye
4. A nevelőtestületi értekezlet jegyzőkönyve

I. Előszó

Kedves Olvasó!

Ön a Marcali Szakképző Iskola Pedagógiai Programját tartja a kezében.

Az intézet 1970. szeptemberében lett önálló szakképzési intézmény. Ezt megelőzően 17 évig a kaposvári 503.sz. Intézet fiókiskolájaként működött.

Ebben az időben a város többi iskolájának pedagógusai látták el az elméleti képzést, a gyakorlati oktatás a város és a városkörnyék kisiparosainak segítségével valósult meg.

Az első önállóan megkezdett tanévben kezdődött meg az intézet független nevelőtestületének és gazdasági személyzetének kialakulása. Ezzel egy időben kezdte meg az első tanműhely is működését a Marcali Bördíszmű vállalatnál. A későbbiek folyamán a városban és a városkörnyékben létrehozott vállalatok (főként leányvállalatok) saját tanműhellyel próbálták segíteni a szakemberek utánpótlását. 1982-re sikerült elérni, hogy minden szakmában megvalósuljon a csoportos tanműhelyi képzés.

Szakközépiskolai oktatás először 1987-ben kezdődött az intézetben és 1989-ben az első iskolai tanműhelyt is birtokba vehettük.

A rendszerváltás utáni évek újabb fejtörést okoztak a fenntartónak és az iskolavezetésnek egyaránt. A fővárosi üzemek a környéken működő fióküzemeket eladták. az új tulajdonosok az esetek többségében nem vállalták a szakképzéssel járó plusz feladatokat.

A Pedagógiai Programban szereplő az általános képzési szakaszt követő szakmai képzések gyakorlatát - egy kivétellel - iskolai tanműhelyben tudjuk megvalósítani.

A bördíszműves szakmunkások gyakorlati képzését a Marylla Bördíszműgyártó és Kereskedelmi Kft. által üzemeltetett tanműhely szolgálja. Továbbá a nőruha-készítők számára a Lady Ruházati Rt. is működtet tanműhelyt az iskolai mellett.

A Program csak olyan szakmai képzéseket tartalmaz, amelyekre az iskola jelenleg is fel van készítve, illetve a szükséges időpontig tudja pótolni a meglévő hiányosságokat.

A Marcali mellett kialakulóban lévő Ipari Park valószínűleg újabb szakmai képzések honosítását teszi szükségessé, de jelen pillanatban az ilyen irányú igényekről még semmilyen információ nem áll rendelkezésünkre.

Természetesen egy új szakmai képzés bevezetése alapos körültekintést igényel, hogy a végzős szakembereket felvértezhessük a szükséges kreatív, innovatív és konvertálható tudással.

Az intézet teljes kollektívája az eredményes tanulóévek feltételének megteremtésén munkálkodik, sőt létesítettünk egy alapítványt, mely az előzőekben leírt feladatok teljesítését még teljesebbé teheti.

Kedves Olvasó! Kérem olvassa el programunkat, hogy intézményünkről a lehető legrealisabb képet kapja. Amennyiben kérdése van, úgy keressen fel személyesen bennünket.

Bodrogi Csaba
igazgató

II. Alapító okirat

NEVELÉSI PROGRAM

III. Az iskola alapelvei, célja

1. A személyiségközpontú nevelés, amely jelenti a pedagógiai tevékenységet és tanulói személyiség kialakítását, fejlesztését.
2. Kiemelkedő nevelési feladat a magyarság vállalása, a magyarság sorskérdéseinek megismertetése, a nemzeti önismeret fejlesztése, a mások elismerése.
3. Az erkölcsi nevelés során feladat a társadalmi valóság emberi viszonyaival, a mindennapi lét lehetőségeivel összhangban álló erkölcsiség és erkölcsi tudat kialakítása.
4. Nevelési feladat a kultúra iránti igény felkeltése, a kultúra befogadásához, műveléséhez az igényszint, az ízlés tudatos alakítása.
5. Hatékonyá kell válni a tanulók magánéletre, a különböző családban betölthető (gyermeki, házastársi, szülői) szerepekre történő felkészítésnek.
6. Nagy jelentőségű az egészségmegőrzésre történő nevelés, a testi és lelki egészség megőrzése, környezetünk és a természet védelme.
7. A megváltozott gazdasági életben az újfajta dolgozói, munkavállalói szerepre való felkészítés is fontos nevelési feladat.

IV. A pedagógiai folyamat

1. Az iskolai élet sajátosságai, jellemzői

Az intézmény tevékenységi körét, funkcióit tekintve, többfunkciós. A pedagógiai egységek viszont szerepüket a többi intézményegység működése mellett, azoktól" megerősödve", látják el.

A tanítás-tanulás folyamatának színtere, alkalmai:

- a tanórák, gyakorlati foglalkozások
- alkalmanként előadások (pl. védőnő, orvos, rendőr, stb.) által
- tanórán kívüli foglalkozások
- versenyek, kulturális rendezvények, kirándulások, stb.

Technikánkat a változatosság jellemzi. Mégis, tanulóinkat látva, ezek közül az élmény megszerzetése, a felismertetés, összefüggések megláttatása, a gyakoroltatás és a bevésés a domináns.

Iskolánk nyitott. Hangsúlyt helyezünk a szülőkkel, a környező iskolákkal, önkormányzatokkal, különböző gazdasági intézményekkel való kapcsolattartásra.

Ennek formái:

- nyílt napok
- fogadó órák
- szülői értekezletek
- pályaválasztási fórum

2. Felzárkóztatás, tehetség gondozás

A tanulási nehézségekkel küzdő és a tanulmányaikban lemaradt tanulók felzárkóztatását a 9. osztályba (szükség esetén 10. osztályban is) csoportbontással (magyar, matematika) igyekszünk segíteni. Továbbá a tanítási időn túl korrepetálás, szakkör és szaktanári konzultáció szolgálja a fenti célokat.

További szolgáltatásaink:

- felkészítés tanulmányi versenyekre,
- egyénileg kezdeményezett pályázati részvétel szakmai támogatása,
- felkészítés sport, kulturális és egyéb versenyekre,
- könyvtárhasználat,
- számítógép használat (Internet)
- iskolai sportpályák, sporteszközök használata,
- továbbtanulással kapcsolatos felkészítés, tanácsadás,
- tanulmányi kirándulások.

Egyéni kezdeményezésre térítés ellenében egyéb foglalkozások szervezését is fel vállaljuk.

3. Gyermek és ifjúságvédelem

Ez a terület kiemelt helyet foglal el az intézet életében. Sajnos jelentős azon tanulók száma, akik valamely szempontból veszélyeztetettek.

Az iskola ifjúságvédelmi felelőse napi kapcsolatot tart az osztályfőnökökkel, valamint a megfelelő szakszolgáltatások intézményeinek (GYIVI, Családsegítő Központ, Nevelési Tanácsadó, Gyámhivatal, stb.). Tájékoztodik a hátrányos és a veszélyeztetett tanulókról, róluk nyilvántartást vezet, a problémás esetekben megfelelő intézkedést kezdeményez.

Az osztályfőnökök munkakörükből adódóan szintén ellátnak ifjúságvédelmi feladatokat. Minden pedagógusnak feladata, hogy tájékoztassa a tanulókat, szülőket mindazon törvény adta lehetőségekről, amely problémáik megoldásában segíthetnek. (149/1997.(IX.10.) Korm. rendelet, stb.).

Fontos, hogy kellő információkkal szolgáljanak a mindennapi életben jelentkező veszélyekről (drogok, betegségek, stb.), ismertessük azok hatásait, következményeit. Minden lehetséges eszközt meg kell ragadnunk a megelőzés érdekében.

Alapítványunk támogatja a rászoruló tehetséges tanulókat, valamint az intézet is megmozgat minden eszközt az érintettek segítésére.

4. A szülő, a tanuló és a pedagógus együttműködésének formái

a.) Az iskolavezetés és a tanulói önkormányzat közötti kapcsolattartás

formái:

Az ODB-vel az osztályfőnök útján, kollégiumban a DT útján.

- A diákönkormányzat iskolai vezető szervének ülésein az igazgató vagy általános helyettese vesz részt.
- Ha az iskolavezetőségi gyűlés témája a 11/1994.(VI.8.) MKM rendelet 31.§-ban foglaltakat érinti, a diákönkormányzat elnökét meg kell hívni az ülésre.

b.) Az iskolavezetés és a szülői munkaközösségek együttműködése

- Az egyes osztályok SzM-ével az osztályfőnök, az iskolai SzM választmánnyal közvetlenül és folyamatosan az SzM összekötő tanár tartja a kapcsolatot.
- Az egyes tanév munkarendjét megtárgyaló SzM választmányi ülésen az igazgató vagy általános helyettes minden esetben részt vesz.

- Ha az iskolavezetőségi ülés az 1993.LXXIX. törvény 59. §-ban foglaltakat érinti, az ülésre az SzM elnökét meg kell hívni.

c.) Az iskola és a szülők kapcsolattartásának szervezett formái:

- Évente 2 alkalommal szülői értekezlet, félévenként 2 alkalommal fogadónap (16,00-18,00 óráig).
- Különösen indokolt esetben az igazgató vagy osztályfőnök rendkívüli szülői értekezletet hívhat össze. Rendkívüli osztály szülői értekezlet visszahívására az osztályfőnök jogosult.

d.) Az iskolavezetés és az osztályok kapcsolattartása:

- Az osztályfőnökök, illetve az osztályfőnöki munka-közösségvezető útján történik. Az ODB-k közvetlenül kapcsolatot kereshetnek a szűkebb iskolavezetés tagjaival.

e.) Az iskolavezetés és a diákközgyűlés kapcsolata:

- Évente legalább egyszer össze kell hívni. A diákközgyűlésen az iskolavezetés tagjai minden esetben részt vesznek. A közgyűlésen az igazgató köteles a tanulókat érintő minden kérdésben tájékoztatást adni, a feltett kérdésekre érdemi választ adni.

f.) A tanulók vélemény-nyilvánításának rendje

- Valamennyi tanulónak jogában áll egyéni véleményét kinyilvánítani a saját, illetve az iskola életét érintő kérdésekben. Ennek természetesen csak a kulturált módja engedhető meg. Véleményét kinyilváníthatja négy szemközt tanárának, osztályfőnökének, az igazgatónak és az iskolai tanulóközösség előtt.
- Véleményt nyilváníthatnak a tanulók közösségei a közösség megalakulásakor, annak foglalkozásain, illetve képviselő útján a magasabb szintű diák fórumokon.
- A tanulók vélemény-nyilvánításának legmagasabb szintű iskolai fóruma a diákgyűlés. A tanulók vagy tanulói közösségek által felvetett kérdések nem maradhatnak elintézetlenül.

g.) Együttműködés a kollégiumi nevelőkkel

A kollégiumi nevelő az osztályfőnökön keresztül tartja a kapcsolatot az iskolával. Az osztályfőnök és a kollégiumi nevelő folyamatosan tájékoztatja a másik intézményt az őt érintő eseményekről (pl. betegség, tanulmányi előmenetel, hiányzás, stb.)

h.) Az együttműködés fejlesztésének lehetőségei

Sikeres próbálkozásnak bizonyult a szülői értekezletek egy napon történő megtartása. Ezeken a napokon az osztállyal nem rendelkező kollégák is az iskolában tartózkodtak, így a szülők minden érintettel fel tudták venni a kapcsolatot.

Szerencsés lenne a továbbiakban a szülői értekezletek ilyen módon történő tervezése az iskolai munkatervben.

A tanulókat érintő rendezvények előkészítésében minél több diák bevonása elősegítheti annak sikerességét. Rendezvényeink szélesebb körébe lehetne bevonni a szülőket, akik nem csak munkájukkal, hanem ötleteikkel is segíthetnék a pedagógusok és a diákok munkáját.

5. A diákönkormányzati munka pedagógiai feladatai

A diákönkormányzat tevékenységének fontos feladata, a tanulóknak tudatosítani, hogy az iskola életébe nekik is jelentős beleszólásuk van. Aktív tevékenységükkel alakíthatják, módosíthatják az intézetben folyó mindennapi munkát.

Tudatosítani kell diákjainkban, hogy a diákönkormányzati munka nem formális tevékenység. A diákönkormányzat véleményének komoly súlya van.

Továbbá fontos szerepe lehet a diákönkormányzatnak az iskola kisebb-nagyobb közösségeinek kialakításában, összekovácsolásában. Egy jól működő közösség jelentős befolyással lehet a hozzátartozó tagokra.

Egy aktívan és jól működő diákönkormányzat pozitívan befolyásolhatja az iskolai közösségek tevékenységét.

6. Az iskola fogyasztóvédelemmel összefüggő feladatai

1. Jogi háttér

Az Egyesült Nemzetek Szervezete 1985-ös Fogyasztóvédelmi Irányelveiben leszögezte, hogy minden állampolgár fogyasztóként a következő alapvető jogokkal rendelkezik:

- a) az alapvető szükségleteik kielégítéséhez való jog
- b) a veszélyes termékek és eljárások ellen való tiltakozás joga
- c) a különböző termékek és szolgáltatások közötti választás joga
- d) a megfontolt választáshoz szükséges tények ismeretének joga
- e) a jogos panaszok tisztességes rendezéséhez való jog
- f) az egészséges és elviselhető környezetben való élethez való jog

- g) a kormány irányelveinek meghatározásába és végrehajtásába való beleszólás joga
- h) a tájékozott és tudatos fogyasztóvá váláshoz szükséges ismeretek és tudás elsajátításához való jog

Az Országgyűlés 1997. december 15-én fogadta el a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV törvényt, melynek első része V. fejezet 17. §-a rendelkezik a fogyasztók oktatásáról.

E törvény írja elő a fogyasztók oktatásának szükségességét a fogyasztóvédelmi jogszabályok megismerése céljából.

A törvény szerint a fogyasztók oktatása alapvetően állami feladat, amelyet az oktatási intézmények, a Fogyasztóvédelmi Felügyelőség és az érdekvédelmi szervezetek együttműködve teljesítenek.

Az Európai Unió 2002-2006 közötti időszakra szóló V. fogyasztóvédelmi akcióterve alapján a kormány kidolgozta a középtávú fogyasztóvédelmi politikáját, melynek prioritásai az élelmiszerbiztonság, valamint az elektronikus kereskedelem és a lakossági szolgáltatások (pénzügyi és biztosítási) területe.

A fogyasztóvédelemről szóló törvénynek, valamint az EU jogharmonizációs követelményeknek is eleget téve a 2003. évi LXI. törvénnyel módosított Köznevelési törvényben (1993. évi LXXXIX. törvény) is megjelenik a fogyasztóvédelmi oktatása.

A Kormány 243/2003. (XII. 17.) számú rendeletével kiadott Nemzeti alaptanterv (Nat) értelmében a helyi tanterveknek biztosítani kell, hogy az egyes tantárgyak sajátosságaihoz igazodva a tanulók elsajátíthassák a fogyasztóvédelemmel összefüggő ismereteket, felkészüljenek azok gyakorlati alkalmazására. Kiemelt fejlesztési feladata a Nat-ban a felkészülés a felnőtt életre, amelyben a fogyasztói kultúra kialakítása is jelentős szerepet kap.

2. A fogyasztóvédelmi oktatás célja

„A fogyasztóvédelem célja a fogyasztói kultúra fejlesztése, és a tudatos kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése a tanulóknál.” (Nat)

A cél elérését a fenntarthatóság, azon belül a fenntartható fogyasztás fogalmának kialakítása, elterjesztése és a fenntarthatóságnak a mindennapi életünkben fogyasztóként való képviselése jelenti.

3. A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttműködéshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és társadalmi kompetenciák tudatos, pedagógiai módon megtervezett fejlesztése. Olyan szociális motívumrendszerek kialakításáról és erősítéséről van szó, amelyek gazdasági és társadalmi előnyöket egyaránt hordoznak magukban.

Szükséges a társadalmi és állampolgári kompetenciák kialakításának elősegítése, a jogukat érvényesíteni tudó, a közéletben részt vevő és közreműködő fiatalok képzése. A szociális és társadalmi kompetenciák fejlesztése, a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek, mint például a vállalkozási, a gazdálkodási és a

munkaképesség szoros összefüggése, az ún. cselekvési kompetenciák fejlesztése. (Nat)

Fogyasztói magatartásunk sokféle hatás mentén, a szociális tanulás útján alakul, fejlődik. A tudatos fogyasztóvá válás és az ennek megfelelő magatartás kialakítása hosszú, sokoldalú folyamat. Ennek során az egyén megismeri a fogyasztási javakat és szolgáltatásokat, megtanulja, hogyan viselkedjen a piaci viszonyok között, hogyan legyen képes fogyasztói érdekeinek érvényesítésére a természeti erőforrások védelme mellett.

A fogyasztói mintáknak a fenntarthatóság irányába történő fejlődése szempontjából a nevelés-oktatás különösen nagy jelentőségű. Mivel ismereteket kell elsajátítani, készségeket, hozzáállást, értékrendet kell formálni a fenntartható fogyasztás érdekében, ezért a gyermekkorban elkezdett fejlesztés döntő hatású. Amíg a kisiskolás korban leginkább jellemző fogyasztói magatartások a kiválasztás, az áruismeret, a döntés, a kockázatvállalás, a bizalmi elv érvényesülése, addig a kamaszokban már megjelenik a jogérzés, kellő fejlesztés esetén a jogismeret, a szolgáltatásismeret, a fogyasztói értékrend és a vállalkozásismeret is.

A fogyasztás elemi meghatározója a család. A fogyasztói szokások tekintetében az otthonról hozott hatások a legélelénkebben, ezért is fontos a szülők, a családok bevonása a nevelési folyamatba.

A napi gazdasági tapasztalatok, a gazdasági élet mind alaposabb és tudatosabb megismerésre és megértésre segít a fenntarthatóság eszméjének elfogadtatásában. Az emberek sokszor az olcsó, akciós termékeket részesítik előnyben, általában keveset költenek kultúrára, utazásra, erősen differenciálódnak abból a szempontból is, hogy mennyire akarnak, vagy tudnak megtakarítani. E gyakorlattal szemben a fenntarthatóság irányába ható fogyasztói minták kialakítását segítheti a korrekt sokoldalú tájékoztatás és információ áramlás.

Az iskolai programokban a pszichológiai mozgatókra, és a helyes értékrend alakítására kell a hangsúlyt fektetni. A fenntartható fogyasztás nem annyira tudományos vagy technikai kérdés, hanem inkább az értékek választásával, a tudatos beállítódással kapcsolatos viszony.

Az értékek formálásában lényeges például:

- a kívánság és a szükséglet fogalmának tisztázására és elkülönítésére,
- az egyéni és társadalmi jogok tiszteletben tartása,
- a természeti értékek védelme.

Fontos továbbá a fogyasztás során:

- a tájékozódás képessége,
- a döntési helyzet felismerése és
- a döntésre való felkészülés.

Meg kell ismertetni a tanulókkal a piac, a marketing és a reklám szerepét, alkalmassá téve őket e területen való eligazodásra. Hangsúlyozni kell a minőség és a biztonság szerepét a fogyasztás során, valamint a gazdaságosságot és a takarékoságot.

A fogyasztóvédelmi oktatás céljaként megfogalmazott fogyasztói kultúra, valamint a kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése érdekében különösen fontos, hogy az általános és középiskola befejezésekor a diákok értsék, valamint a saját életükre alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat.

a) Tudatos, kritikus fogyasztói magatartás

Olyan viselkedés, melyet szuggesztív marketinghatásoktól való távolságtartás képessége, a fogyasztói szükségletek folyamatos mérlegelése, továbbá a felmerülő fogyasztói problémák megértésének, kommunikálásának és megoldásának képessége és készsége jellemez.

b) Ökológiai fogyasztóvédelem

Az elmúlt években sokan felismerték, hogy a környezeti problémáink túlnyomó többségének gyökere a mai fogyasztói társadalmunkban keresendő, mind a javak pazarló előállítási technológiája, mind pedig fogyasztásunk gyakran ön- vagy csupán vállalati profítcélú volta, mennyisége, valamint annak összetétel hozzájárul erőforrásaink feléléséhez és természeti környezetünk elszennyezéséhez. E szemlélet a környezet szempontjait is figyelembe veszi, ökológiailag tudatos fogyasztókat nevel, akik vásárlási választásaikkal egyben ökológiai környezetük megtartására törekednek.

c) Környezettudatos fogyasztás

Kiegyensúlyozottan dinamikus középút az öncélú, bolygónk erőforrásait gyorsulva felélő fogyasztás és a környezeti erőforrásokat nem kizsákmányoló fogyasztás között.

d) Fenntartható fogyasztás

A szolgáltatások és a hozzájuk kapcsolódó termékek olyan módon történő felhasználása, amely a jelenleginél jobb általános társadalmi életminőséget eredményez, de közben minimálisra csökkenti a természeti források és a mérgező anyagok használatát, valamint a hulladék- és szennyező anyagok kibocsátását az adott szolgáltatás, illetve termék teljes életciklusa során, annak érdekében, hogy a jövő nemzedékek szükségletei – és egészsége – ne kerüljenek veszélybe.

e) Preventív, vagyis megelőző fogyasztóvédelem

Amikor a vevő már a kezdet kezdetén érvényesíteni tudja jogait és nincs szükség panaszbejelentésre, bírósági perekre.

4. A fogyasztóvédelmi oktatás színterei az oktatásban

- Az egyes tantárgyak tanórai foglalkozásaiba jól beleépíthetők a fogyasztóvédelemmel kapcsolatos tartalmak.
Például:
Technika – áruismeret, a gyártás és a termékminőség összefüggései;
Matematika – banki, biztosítási vagy üzemanyag-fogyasztási számítások;
Fizika – mérés, mértékegységek, mérőeszközök (villany, gáz, víz mérőórák);
Földrajz – eltérő fogyasztási struktúrák és szokások;
Magyar – reklámyelv, feliratok; a reklám kommunikációs csapdái;
Biológia – génmódosított élelmiszerek (GMO), amíg egy élelmiszer a boltba kerül, táplálkozás kiegészítők és divatjaik, egészséges táplálkozás;
Kémia – élelmiszerbiztonság, élelmiszeradalékok (E-számok), vegyszermaradványok, háztartási vegyszerek, kozmetikumok célszerű és tudatos használatuk;
Informatika – elektronikus kereskedelem (e-kereskedelem), internetes fogyasztói veszélyforrások, telefónia;
Történelem – EU fogyasztói jogok, fogyasztástörténeket és fogyasztóvédelem, a reklám története stb.;
Médiaismeret – a reklám képi nyelve és hatásai;
Tantárgyi projektek (pl. Hogyan készül a reklám? A Zsebpénz?).
- Tanórán kívüli tevékenységek (vetélkedők, versenyek, rendezvények)
- Iskolán kívüli helyszínek (piaci séták, üzletek, bankok látogatása)
- Hazai és nemzetközi együttműködések (más iskolákkal, állami és civil szervezetekkel, cégekkel)
- Az iskola fogyasztóvédelmi működése (az iskola, mint fogyasztó és mint piac), az ezzel kapcsolatos foglalkozások.

5. Módszertani elemek

Valószínűleg akkor járunk a legjobban, ha az amúgy is zsúfolt iskolai tantervbe nem a hagyományos módszertani elemekkel és merev tanórai keretek között folyó oktatásból préselünk bele még többet, hanem bizonyos készségek fejlesztésével a fenntarthatóság és a fenntartó fogyasztás területén. Ilyen készségek? A kritikus gondolkodás, az egyéni és csoportos döntéshozás és a problémamegoldás. A készségfejlesztésnek tartalmazni kell az egyén és társadalom viszonyáról szóló információgyűjtés, információfeldolgozás, a feldolgozott információk alapján való döntés és végrehajtás módszereit.

A fogyasztói szokásalakítás egyik fontos célja a szülők és a helyi közösségek együttműködésének megnyerése és bevonása az iskolai nevelési programokba. Így a családok és közösségek fenntartható fogyasztásra való törekvése is kialakulhat.

A tudatos fogyasztóvá nevelés gyakorlatában a szülők lehetnek a pedagógus legfontosabb segítői és viszont. Amennyiben rendszeresen adunk az áruismerettel, vásárlással, fogyasztói döntésekkel kapcsolatos házi

feladatokat, bizonyos idő után segíthetünk abban, hogy a gyerekek minél tudatosabban éljék meg családjuk fogyasztói szokásait. Az adatkezelési szabályokat betartva ismereteket gyűjthetünk a családok vásárlási szokásairól az információk adott esetben lehetővé teszik azt is, hogy a pedagógus pozitívan befolyásolja a család vásárlói magatartását.

A hagyományostól eltérő tanulásszervezési formák alkalmazása, projektprogramok indítása megfelelő keretet teremthet a fogyasztóvédelem oktatásában, a kritikus, független gondolkodás fejlesztésének.

Fontos, hogy a diákok e módszereket minél többször alkalmazzák, napjainkban tipikus helyi és globális problémákon keresztül.

- Interjúk, felmérések készítése az emberek vásárlási szokásairól
- Riportkészítés az eladókkal
- Médiafigyelés, médiaelemzés, reklámkritika
- Egyéni és csoportos döntéshozatal
- Helyi, országos- és EU-s szabályozások tanulmányozása
- Adatgyűjtés, adatfeldolgozás, információrögzítés csoportmunkában
- Problémamegoldó gyakorlat ötletbörzével, értékesítéssel
- Szimulációs játék, esettanulmány
- Viták, szituációs játékok (eladói és vásárlói érdekek összehangolás, jellemző piaci magatartások felismerése és elsajátítása, fogyasztói korás készítése)
- Érveléstechnikai gyakorlatok (hatékony érdekvédelem)

7. Egészségnevelési program

BEVEZETÉS

A mozgásszegény életmód, a lelki kiüresedés, a család szerepének háttérbe szorítása, a média által közvetített torz értékrend előtérbe kerülése, valamint a káros szenvedélyek rohamos terjedése – napjaink sajnálatos jelenségei. Az iskolának egyre fontosabb feladatává válik, hogy a nevelés során különös hangsúlyt fektessen a tanulók környezetükkel és egészségükkel kapcsolatos gondolkodásmódjának alakítására. A pedagógusok személyes példamutatása és a témával kapcsolatos felvilágosító munka egyre nagyobb szerepet kap. Az egészséges életmódra nevelés során nemcsak a betegségek megelőzési módjaira, hanem a harmonikus élet értéként való tiszteltetésére is tanítani kell a diákokat. Ki kell alakítani bennük a helyes életvitel megszervezésének képességét, meg kell ismertetni őket az egészséget veszélyeztető tényezőkkel, a káros szenvedélyek következményeivel, megelőzésükkel, a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel, továbbá fel kell készíteni őket a családi életre és a felelős, örömteli párkapcsolatokra. Az iskolának minden tevékenységével szolgálnia kell tanulói egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Mindemellett környezetünk állapotának romlása miatt olyan ismereteket is közvetíteni kell, melyek segítségével kialakítható a környezettudatos életvitel. Tisztában kell lenniük a természetet érintő legsúlyosabb problémákkal, az erre adandó válaszokkal, és el kell érni, hogy szemléletmódjukba szervesen beépüljön a környezettel való harmonikus kapcsolat kialakulásának igénye.

Fontos, hogy az iskola egészséges és inspiráló környezetet jelentsen a tanulók számára.

HELYZETELEMZÉS

1. Az iskola tanulói

A Marcali Szakképző Iskolában öt évfolyamon 354 diák tanul. Közülük 162 szakközépiskolás, 101 szakiskolás, 91 fő pedig szakmunkástanuló. Egészségnevelési szempontból két külön csoportként kell kezelni őket.

A szakiskolások és szakmát tanulók többsége az általános iskolában gyenge tanuló volt. Beletörődtek abba, hogy rossz képességűnek könyvelik el őket, és nem is küzdenek azért, hogy megváltoztassák a róluk kialakult képet. Önmagukkal szemben és higiéniai szempontból nem túl igényesek. Az egészséges életre, a környezet állapotára vonatkozó kérdések számukra sokadrangúak. Sokuk ingerszegény falusi környezetből érkezik, ahol kevés jó példát látnak maguk előtt. Kevés az ismeretük a nagyvilágról, és a megismerés igénye ritkán jelentkezik körükben.

A szakközépiskolások többsége az alapfokú képzésben közepes minősítésű tanuló volt. Képességeikhez mérten próbálnak megfelelni a szakközépiskolai szint követelményeinek, mégis néhányan közülük az első két évben szakiskolai osztályba kerülnek át. Külső megjelenésükben igényesek, de a higiéniai szempontokat nem mindig tartják be.

Súlyos problémát okoz a dohányzás. Évről évre többen, és egyre fiatalabb korban kezdenek el cigarettázni. Sok esetben a vagányság, a csordaszellem, vagy az otthonról hozott rossz példa a dohányzásra való rászokás kiváltó oka. Az alkoholfogyasztás szintén divat a tanulók körében. A tanítási időben nem jellemző, de iskolai rendezvényeken már okozott problémát a szeszesital-fogyasztás. Szomorú, hogy a diákok el sem tudják képzelni, hogy alkohol nélkül is lehet szórakozni. Kábítószerrel kapcsolatos problémák még nem jelentkeztek az intézményben, de féltő, hogy már sokan kipróbáltak néhány enyhébb hatású drogot. Sok tanuló csonka, vagy rosszul működő családból származik, ezért megfelelő példa hiányában párkapcsolataik felszínesek, nyersegek, bizonytalanok.

2. Az egészségnevelés színterei

A Marcali Szakképző Iskolában a 9-10. évfolyamon tanulóknak négy, a 11-12. évfolyamos szakközépiskolásoknak hat, a szakmát tanuló diákoknak évfolyamtól és szakmától függően kettő-négy testnevelésórájuk van egy-egy kéthetes periódusban. Az iskola 354 tanulója közül a felmentetteken kívül mindenki tagja a DSK-nak. Heti négy alkalommal délutáni foglalkozásokon fakultatív jelleggel kosárlabda, röplabda, kézilabda, és labdarúgás sportágakban tevékenykedhetnek a gyerekek. Marcali város ifjúsági és serdülő labdarúgócsapatának gerincét a Szakképző Iskolában tanuló diákok alkotják. Az ifiben nyolcan, a serdülőben hatan fociznak. Az ifjúsági női kézilabdacsapat két meghatározó játékosa is az intézményben tanul. Rajtuk kívül birkózók, karatésok, sakkozók, illetve művészeti csoportokban tevékenykedő táncosok, breakesek is megtalálhatók az iskolában. Az aktív sportolók a

testnevelésórákon kívül rendszeresen járnak edzésre. Az iskolában minden évben van sportnap, osztályok közötti versenyekkel.
A diákoknak heti egy osztályfőnöki órájuk van.

3. Az egészség-, és környezeti nevelői munka személyi feltételei:

2 fő testnevelés szakos tanár
1 fő testnevelés szakos szabadidő-szervező
1 fő biológia-földrajz szakos tanár
1 fő mezőgazdasági mérnök tanár
1 fő ifjúságvédelmi felelős

4. Tárgyi feltételek:

Az iskola egy 12x24 méter nagyságú tornateremmel rendelkezik, az udvaron két betonos kézilabdapálya és egy kosárlabdapálya található. Az őszi-tavaszi időszakban az időjárás függvényében a testnevelés órák nagy része szabadterén zajlik. A téli periódusban a terem kihasználtsága maximális, sőt összevont órákat is kellett az órarendbe iktatni.

A labdákkal és egyéb sportszerekkel való ellátottság megfelelő.

A tornaterem mellett férfi és női öltöző található, ahol mosakodásra, fürdésre lehetőség van. /A diákok többsége nem veszi igénybe a tisztálkodási lehetőséget./

5. Kapcsolatrendszer:

Környékbeli oktatási intézmények
A város és vonzáskörzete sportegyesületei
Iskola-egészségügyi szolgálat

CÉLKITŰZÉSEK:

A Marcali Szakképző Iskola hosszú távú célja, hogy olyan intézménnyé váljon, ahol az egészséges és környezettudatos életmódra nevelés a pedagógiai munka szerves része lesz.

- 1.) A tanulók önmagukkal szemben testi és higiénés szempontból igényesekké válnak
- 2.) Az egészséges életmód és a mindennapi testedzés váljon belső szükségletté
- 3.) A diákok mentális egészségének állandó figyelemmel kísérése és megelőző tevékenység folytatása
- 4.) Egészséges munka-, és tanulói környezet megteremtése
- 5.) A sportolási lehetőségek bővítése
- 6.) Korszerű pedagógiai módszerek alkalmazásával elősegíteni a célok megvalósulását
- 7.) A korszerű módszerek elsajátítása pedagógus-továbbképzések

AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAM FELADATAI:

1. A tanulók feladatai:

- a.) önismeret kialakítása
- b.) a stressztűrő képesség, a konfliktuskezelés és a problémamegoldó képesség fejlesztése
- c.) a testgyakorlás mindennapos igénnyé válásának elérése
- d.) a testkultúra fejlesztése
- e.) az egészséges táplálkozás igényének kialakítása

2. A pedagógusok feladatai:

- a.) a program megvalósításához szükséges, elsajátítandó pedagógiai módszerek megismerése, és a szükséges továbbképzéseken való részvétel biztosítása
- b.) az osztályfőnöki munkaközösség bevonásával, a megfelelő metodika kidolgozása
- c.) egészségnevelő és egészségfejlesztő munka folyamatos végzése, a mindennapi mozgás igényének kialakítása a tanulóknál

3. A szülők és a környezet feladatai:

Fontos feladat a programba bevonni a családokat, a lakóhely polgárait. Így a diákok nemcsak az iskolában, hanem az iskolán kívül is több jó, követendő példát láthatnának maguk előtt.

AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAM SZERKEZETE:

1. Mentálhigiénés nevelés:

Megfelelő iskolai légkör kialakítására kell törekedni a nevelő és oktató munka során. A személyiség egészét kell célzottan formálni, annak érdekében, hogy a diákok adottságaikat a lehető legteljesebb mértékben érvényesíteni tudják. Törekedni kell a tanulók helyes önértékelésének kialakítására, jellemük céltudatos pozitív befolyásolására. Meg kell ismertetni a fiatalokat a társadalom életét meghatározó normákkal, törekedni kell a valós és egyetemes értékek közvetítésére.

2. Környezeti nevelés:

A környezetvédelmi nevelőmunka során különös figyelmet kell fordítani az iskolának a természettudományos látásmód fejlesztésére, hogy a tanulók érzékenyebbé váljanak környezetük állapota iránt. A nevelés során a diákoknak meg kell ismerni azokat a folyamatokat, melyek következményeként bolygónkon környezeti válságjelenségek mutatkoznak. A tanulók személyes bekapcsolódása közvetlen környezetük értékeinek megóvásába, gyarapításába – megkönnyíti, hogy később életmódjukban a természet tisztelete, a Föld jövője iránti felelősség, valamint a környezeti károk megelőzésére való törekvés meghatározóvá váljék.

3. Káros szenvedélyek elleni küzdelem:

Fel kell mérni a tanulók érintettségét a különböző káros szenvedélyekkel kapcsolatban. A folyamatos felvilágosító munka mellett ki kell szűrni a leginkább

veszélyeztetett diákokat. A kábítószerrel, a bűnmegelőzésről és az egészségvédelemről szóló ismeretterjesztő előadásokat kell szervezni, a drogambulanciával, a rendőrséggel és az iskolaorvossal együttműködve. Fontos, hogy megfelelő alternatívákat – kulturális és sporteseményeket, szabadidős tevékenységi formákat – tárjunk a tanulók elé.

4. Testi egészség ápolása:

Fontos a testmozgás iránti igény felkeltése, és a mozgásos tevékenységre való ösztönzés. A tömegsport lehetőségek bővítésével, a diák sportkörüi foglalkozások vonzóbbá tételével, iskolai bajnokságok, sportnapok, kirándulások szervezésével kell a tanulókat mozgásra készíteni. A sportban tehetséges diákokat a versenysport felé kell irányítani, ezért fontos a sportegyesületekkel való jó kapcsolat fenntartása.

A higiénés magatartás fejlesztése során fel kell hívni a figyelmet a helyes tisztálkodási követelményekre, és el kell érni, hogy az ápoltság egy belülről fakadó, alapvető igénnyé váljon.

Az egészséges táplálkozási szokások kialakítása érdekében fontos, hogy a diákok tisztában legyenek a tápanyagok jelentőségével, az egészséges élelmiszerekkel, és a helytelen táplálkozás következményeivel. Ezeknek a szempontoknak kell érvényesülniük az iskolai étkezés, a büfé esetében is.

A betegségek elkerülése érdekében felvilágosító munkát kell folytatni a megelőzés lehetséges módjairól. Különös figyelmet kell fordítani a mozgásszervi betegségekre és az influenzára. A tartáshibák javítása a testnevelésórák része lehet, míg az alternatív gyógy módszereinek megismertetésével a járványos meghűlések száma csökkenthető.

A balesetvédelem ebben az iskolatípusban kiemelten fontos, tanórák keretében is oktató elem. Elengedhetetlen a balesetmentes környezet kialakítása az oktató munka minden színterén.

Az iskola tanulóinak életkorából adódóan fontos feladat a szexualitásra és a felelősségteljes családi életre való felkészítés. Ennek során meg kell ismertetni a diákokat a családtervezés jelentőségével és lehetőségeivel, a szexuális úton terjedő betegségekről és a védekezési módokkal, a család szerepével, feladataival, a családi problémák kezelésével.

5. Együttműködés:

Az egészségnevelési célok megvalósításához elengedhetetlen a témában kompetens személyek, szervezetek megkeresése, és a témába való bevonása. A szóba jöhető legfontosabb partnerek: iskolaorvos, családsegítő szolgálat, rendőrség, sportklubok, sportszövetségek valamint a környékbeli iskolák közös rendezvények, projektek megvalósítása érdekében.

AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSÁNAK TERÜLETEI ÉS TARTALMA:

1. Tanórák:

- 1.) Osztályfőnöki óra keretén belül a család, egészséges életmód, táplálkozás, szexualitás, káros szenvedélyek, önértékelés-személyiségfejlesztés, tisztálkodás-testápolás témakörök megbeszélése
- 2.) Biológia óra csatlakozó témakörei: táplálkozás, kórokozók, szexualitás
- 3.) Földrajz óra: természeti válságjelenségek
- 4.) Testnevelés óra: légző-, és keringési rendszer fejlesztése, tartásjavítás, mozgásszervi betegségek megelőzése, vázizomzat fejlesztése, a sport személyiségre gyakorolt hatásai
- 5.) KRESZ oktatás: közlekedésbiztonság és elsősegélynyújtás
- 6.) Munkavédelem: a biztonságos munkavégzés, elsősegélynyújtás

2. Tanórán kívüli szervezett foglalkozások:

- 1.) Diák sportkör: fakultatív jellegű kosárlabda, kézilabda, röplabda, labdarúgás
- 2.) Középiskolai diákolimpián való részvétel
- 3.) Osztályok között zajló sportversenyek
- 4.) Diáknapi-sportnap

3. Propagandamunka, felvilágosító tevékenység:

A friss információknak a diákokhoz való eljuttatása érdekében létre kell hozni a témával kapcsolatos ismeretek átadásának különböző fórumait. Meg kell szervezni a médiafigyelést, amely tartalmazza a televízió, a nyomtatott sajtó és az Internet anyagainak nyomon követését. Az így szerzett információ az iskolai faliújságon tehető közzé, ahova felkerülhetnek az aktuális plakátok és cikkek.

Az egészséggel kapcsolatos vetélkedők, rendezvények szervezésével biztosítható, hogy a tanulók játszva ismerkedjenek meg a témával.

A szülői értekezleteken beszélni kell a felmerülő, az egészségnevelés részét képező problémákról, különös tekintettel a káros szenvedélyek kezelésére.

4. Országos programokban való részvétel:

A sportversenyekre, és az egészségneveléssel kapcsolatban meghirdetett országos programokra való jelentkezés, és az azokon való aktív részvétel.

5. Egészséges, balesetmentes környezet kialakítása :

Az elméleti és gyakorlati oktatás során az iskolai helyiségek rendeltetésszerű használata, állaguk megóvása.

INTÉZMÉNYI EGÉSZSÉGNEVELÉS

1. Az egészségügyi felügyelet rendje:

1.1 Egészségügyi prevenció: az iskolaorvosi ellátás:

Az egészségügyi ellátás a vonatkozó jogszabályokban rögzített egészségvédő orvosi intézkedéseket és szűrővizsgálatokat tartalmazza. Az intézményvezető és az

iskolaorvos közötti szerződéses megállapodás alapján az iskola-egészségügyi ellátás a következőkre terjed ki:

- a tanulók törzslapozó vizsgálata és ortopéd szűrése,
- a gyermekek kötelező védőoltásokban való részesítése,
- könnyített- és gyógytestnevelés besorolásának elkészítése,
- színlátás és látásélesség vizsgálat,
- tüdőszűrés szervezése,
- fogászati kezelés,
- pálya- és katona alkalmassági vizsgálatok végzése,
- egészségügyi felvilágosítás tartása,
- tornaterem, mosdók, WC-k, egyéb helyiségek egészségügyi ellenőrzése,
- a beteg tanulók aktuális orvosi kezelése.

A kötelező orvosi vizsgálatok, védőoltások időpontját az egyes tanulócsoportok részére a védőnő az intézmény hivatalos egészségügyi füzetébe jegyzi be.

A kapcsolattartásért felelős vezető-helyettes tájékoztatja az aktuális egészségügyi ellátásról az érintett osztályfőnököket, akik gondoskodnak osztályuk tanulóinak az orvosi vizsgálaton való pontos megjelenéséről.

Az intézmény tanulói az iskolaorvosi rendelési idő alatt ellátásban részesülhetnek. Védőnő fogadja a gyerekeket egészségügyi problémáikkal kapcsolatban minden héten, a rendelő ajtaján feltüntetett fogadói időben.

Az iskolaorvosi ellátást úgy kell megszervezni, hogy az a tanulmányi munkát a legkisebb mértékben zavarja. Ha mód van rá, a vizsgálatok a tanítás szüneteiben, vagy azt követően történjék!

2. Testi nevelés és egészséges életmód:

2.1 Testnevelés és egészségfejlesztő testmozgás:

Intézményünk a tanulók egészséges fejlődése érdekében egészségnevelési programot: azon belül egészségfejlesztési feladatokat valósít meg.

Kiemelt feladatként kezeljük – a kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozások keretében – a szervezett testmozgást, tekintettel az intenzív testi fejlődésben levő fiatalok nagy mozgásigényére.

Biztosítjuk:

- a tanulók mindennapi testedzését,
- a játékos egészségfejlesztő testmozgást a szabadban,
- az iskolai sportkör működését,
- a könnyített- és a gyógytestnevelést a rászorulóknak.

A tanulók hetente az órarendbe illetően 3-4 testnevelés órán vesznek részt. A testnevelők tömegsport keretében minden nap tartanak testedzéseket.

A tanulókat testnevelés óráról – szakorvosi vélemény alapján – csak az iskolaorvos mentheti fel. Az írásos felmentést a tanuló köteles a testnevelő tanárnak átadni.

2.2 Könnyített testnevelés és gyógytestnevelés:

A tanulók egy részét –egészségi állapota miatt – az iskolaorvos könnyített, vagy gyógytestnevelési foglalkozásra utalja. A könnyített testnevelés során az érintett tanuló részt vesz órarendi testnevelés órákon, de bizonyos mozgásokat,

gyakorlatokat – állapotától függően – nem végez. A testnevelő differenciált foglalkozása biztosítja a megfelelő gyakorlatok végzését.

Az iskolaorvos szakorvosi vélemény alapján a tanulókat gyógytestnevelési foglalkozásokra utalja. A gyógytestnevelés órákat gyógytestnevelő tanár vezeti, 16 fős csoportonként heti 3 tanóraban. Az érintett tanulók számára gyógytestnevelés speciális gyakorlatainak elvégzése kötelező. A gyógytestnevelési ellátás és a gyógyúszás kötelező egészségvédő alapellátás a rászorulóknak, ezért időpontját az órarend rögzíti.

2.3 Egészséges életmódra nevelés, egészségügyi felvilágosítás:

Az intézmény nevelési programjának kiemelt része az egészségnevelés és a környezeti nevelés programja. A program részletesen tartalmazza az egészségfejlesztési célokat és a konkrét feladatokat. Különösen meg kell ismertetni a tanulókkal az alkalmazás szintén:

- a testi-lelki harmónia összefüggéseit,
- az egészséges életmód, stressz-mentes életvezetés jellemzőit,
- a helyes táplálkozás és a testmozgás jelentőségét,
- az egészségre ártalmas hatásokat,
- a szenvedélybeteg állapot lényegét és az elkerülés módját.

A fiatalok egészséges pszichés és testi fejlődése szükségessé teszi az egészségügyi felvilágosítást. Az iskolaorvos az osztályfőnök kérésére felvilágosító előadásokat tart. Az iskolaorvos és a védőnő fogadja, és tanáccsal látja el a tanulókat a rendelési időben egyéni problémáikkal kapcsolatban is. Különösen fontos, hogy a tanulók

- az egészséget veszélyeztető élvezeti szerek káros hatásairól (dohányzás, droghasználat, alkoholfogyasztás, stb.), és
- a szenvedélybeteg állapotról, annak alattomos kialakulásáról az életkoruknak megfelelő módon tájékozódhassanak.

Szakirodalom ajánlás egészségneveléshez, környezeti neveléshez

- Aszmann Anna: Egészségvédelem az oktatásban
- Az iskola-egészségügyi kézikönyve
- Csendes Éva: életvezetési ismeretek és készségek
- Dr. Buda Béla: A lélek egészsége, a mentálhigiéné alapkérdése
- Dr. Ranschburg Jenő: Pszichológiai rendellenességek gyermekkorban
- Dr. Szekszárdi Júlia: Konfliktusok pedagógiája
- Dr. Szekszárdi Júlia: Tanári kézikönyv nemcsak osztályfőnököknek
- Fürstné Dr. Kólyi Erzsébet és munkacsoportja: A pedagógus új típusú feladatai a modern iskolában
- Galicza János – Schödl Livia: Pedagógusok gubancia
- Nyíri Mihályné: Egészségnevelés
- Thomas Gordon: TET A tanári hatékonyság fejlesztése
- Zsidi Zoltán: Hagyjuk sorsára?
- Zsíros Lajosné: Tanári kézikönyv a lelki egészségért
- Dr. Lükő István: Környezetpedagógia

- Nahalka István: A környezeti nevelés tantervi kérdései
- Palmer, Joy-Neal, Philip: A környezeti nevelés kézikönyve
- Scheibert Ferenc: A környezeti nevelés és a helyi tanterv
- Viktor András: Környezeti nevelés és biológiatanítás hazánkban

Törvényi háttér

1. 2. számú melléklet 26/1997. (IX.3.) NM rendelethez
A nevelési-oktatási intézmény orvosa által ellátandó iskola-egészségügyi feladatok
2. 3. számú melléklet a 26/1997. (IX.3.) NM rendelethez
Az iskola-egészségügyi tevékenység keretében a védőnő által önállóan ellátandó feladatok
3. 4. számú melléklet a 26/1997. (IX.3.) NM rendelethez
Az iskolafogászati tevékenységet ellátó fogorvos feladatai
4. 5. számú melléklet a 26/1997. (IX.3.) NM rendelethez
Az iskolafogászati tevékenységet végző fogászati asszisztensi feladatai

8. Környezetvédelmi program

I. A KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAM ALAPJA

1. Törvényi háttér

Számos, a világméretű környezeti válság felismerése óta megszületett nemzetközi és hazai kezdeményezés, jogszabály alapozta meg azt a döntést, hogy a környezeti nevelés kiemelt módon jelenjen meg a közoktatás fejlesztendő területei között. A *Közoktatásról szóló* – többször módosított – 1993. évi LXXIX. törvény 48.§ (3) bekezdése értelmében az iskoláknak – nevelési programjuk részeként el kell készíteniük környezeti nevelési programjukat.

A pedagógiai programunk mellékletei tartalmazzák azokat a törvényi kereteket, illetve települési és iskolai dokumentumokat, amelyeket a környezeti nevelési program elkészítésénél figyelembe vettünk.

A *környezetvédelmi törvény* (1995. évi LIII. törvény) 54. § 1. cikkelye szerint „*minden állampolgárnak joga van a környezeti ismeretek megszerzésére és ismereteinek fejlesztésére*”. Az ismeretek terjesztése és fejlesztése állami, illetve önkormányzati feladat.

Magyarország második Nemzeti Környezetvédelmi Programjában (2003-2008) 4 önálló tematikus akcióprogram kapott helyet a környezettudatosság növelése érdekében.

A Nemzeti Fejlesztési Tervben a fenntarthatóságnak való megfelelés horizontális célként szerepel.

A Nemzeti Alaptantervről kiadott 243/2003. sz. kormányrendelet 5 kiemelt fejlesztési feladatként definiálja a környezeti nevelést. *„A környezeti nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését. A fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata feltételezi az egész életen át tartó tanulást, amelynek segítségével olyan tájékozott és tevékeny állampolgárok nevelődnek, akik kreatív, problémamegoldó gondolkodásmóddal rendelkeznek, eligazodnak a természet és a környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság terén, és felelős elkötelezettséget vállalnak egyéni vagy közös tetteikben.”* (NAT 243/2003)

Vonatkozó országgyűlési határozat: 132/2003. (XII.11.) OGY határozat a 2003-2008. közötti időszakra szóló Nemzeti Környezetvédelmi Program elfogadásáról és annak végrehajtásáról.

A Kormány 243/2003. (XII.17.) Korm. rendeletének a Nemzeti Alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról, Általános rendelkezések, 2. § (10) bekezdés: *„A helyi tantervnek biztosítania kell, hogy a tanulók életkorához, az egyes tantárgyak sajátosságaihoz igazodva a tanulók elsajátíthassák az egészségfejlesztéssel, a fogyasztóvédelemmel, a közlekedésre neveléssel... összefüggő ismereteket, felkészüljenek azok gyakorlati alkalmazására az infokommunikációs technológiák alkalmazásával...”*

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXXIX. törvény 2003. évi LXI. évi módosítása, 75. § - A Törvény 114. §-a a következő bekezdéssel egészül ki: *„Az ingyenes szolgáltatások körében a nevelési program, a pedagógiai program végrehajtásához kapcsolódó, a mindenki számára előírt tananyag megismerését, feldolgozását, a mindennapi testedzést szolgáló, intézményen kívüli kulturális, művészeti, sport- vagy más foglalkozást, kirándulást, erdei iskolát a nevelési-oktatási intézmény költségvetésének terhére lehet megszervezni. Az iskolaszék – annak hiányában az iskolai szülői szervezet (közösségi) és az iskolai diákönkormányzat – meghatározhatja azt a legmagasabb összeget, amelyet a nevelési-oktatási intézmény által szervezett, nem ingyenes szolgáltatások körében tartozó program megvalósításánál nem lehet túllépni.”*

2. Helyzetelemzés

2.1 Az iskola rövid története

ld. Pedagógiai program

2.2 Iskola helye, épülete, környezete

a) Közvetlen környezet

Iskolánk a település központjában helyezkedik el. Az iskola területén a 2002/2003-as tanév során „Fásítási pályázat” keretén belül parkosítást, fa és cserje telepítést valósítottunk meg. Iskolánk célja és feladata közé tűzte ki a közvetlen környezet fejlesztését, megóvását, ápolását, mely szintén segíti a környezeti nevelés megvalósítását. A tanítási időszak folyamán a tanulók közreműködésével történik az iskola környezetének tisztántartása és állapotának megőrzése. Közvetlen környezet alatt természetesen nem csupán az iskola környékét értjük, hanem ide soroljuk még az iskola épületét és tantermeit is. Célunk, hogy a tantermekben és folyosókon lévő élő és élettelen környezet is segítse a környezeti nevelést és oktatást iskolánkban. A közvetlen környezet megismertetése a tanórákon az elméleti és gyakorlati tudás bővítését és megerősítését teszi lehetővé.

b) Tágabb környezet

Intézményünk tágabb környezetében a környezet és természetvédelem, valamint a környezeti nevelés és oktatás lehetőségei is adottak. Közvetlen közelünkben található a Kis-Balaton Természetvédelmi Terület és a Boronkai Természetvédelmi Terület mely egyben a Duna-Dráva Nemzeti Park része.

A Duna-Dráva Nemzeti Parkot 1996-ban alapították, mely jelenleg két ország területére terjed ki. A Dráva kiváló vízminőségű, tiszta, szinte háborítatlan folyó, nagyszerű élőhely a vízi és vízparti élőlények számára. A nemzeti parkok és természetvédelmi területek nagy kiterjedésű területek. Az itt élő növény- és állatfajoknak, felszíni képződményeknek a tudomány, a közművelődés szempontjából nagy jelentősége van. Ez lehetőséget ad arra, hogy a jövőben is a környezeti nevelést és oktatást tanulmányi kirándulások, terepgyakorlatok, helyismereti versenyek segítségével tegyük színesebbé, eredményesebbé. Az iskola tágabb környezetének megismerését természetesen környezetvédő projektekkel is lehet bővíteni (pl. szeméthyűjtési akciók).

2.3 A környezeti nevelés színtere az iskolában

a) Hagyományos tanórai oktatásszervezésben

...A „hagyományos tanóra” fogalmat valószínűleg többé-kevésbé azonosan, iskolában eltöltött 45 perces, tantárgyak szerint elkülönül tanóraként értelmezzük.

A tanórán minden tanár feladta, hogy beépítse a tananyagba a témához kapcsolódó környezetvédelmi előírásokat, vonatkozásokat. A tanóra jellege, valamint a tantárgy határozza meg, hogy milyen oktatási-nevelési módszer segítségével kapcsolható össze a tananyag és a környezetvédelem. Kiemelt helyet kapnak a mindennapi élettel kapcsolatos problémák, melyek a tanulókat is közvetlenül érintik. Különböző nevelési-oktatási módszereket alkalmazva adhatjuk át az ismereteket, de nagy jelentősége van az önálló ismeretszerzésnek is. A tanórákra a legkülönbözőbb szemléltetési lehetőségeket lehet alkalmazni (pl. informatikai, audiovizuális vagy hagyományos eszközök felhasználása). Ezek a módszerek kézzel foghatóvá, élményszerűvé teszik a tanulók számára a környezetükkel és annak

védelmével kapcsolatos ismeretszerzést. Így juthatunk elméleti alapokhoz a környezet megóvásáért folytatott harcban.

b) Nem hagyományos tanórai keretben

A „nem hagyományos tanórai keretben” történő környezeti nevelés is fontos része a tantervi feladatok megvalósításának. Az ide sorolható terepgyakorlatok során a tanulók közvetlen közelről ismerhetik meg környezetüket és a hozzá kapcsolódó környezetvédelmi problémákat.

c) Tanórán kívüli foglalkozás

Nem tanórai foglalkozás nem tehető kötelezővé a tanulók számára, de ösztönzőleg hatnak további ismeretek megszerzésére a szakkörök, önképzőkörök, túrák, versenyek, kiállítások, környezetvédelmi és természetvédelmi táborok szervezése.

3. Erőforrások

3.1 Nem anyagi erőforrások

3.1.1 Iskolán belüli együttműködés

- tanárok
- diákok
- nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottak

Az iskola adminisztrációs és technikai dolgozói munkájukkal aktív részesei környezeti nevelési programunknak. Az iskolai adminisztráció területén fontos feladatunk, hogy csökkentjük a felesleges papírfelhasználást (pl. féloldalas papírlapok használta, kicsinyített és kétoldalas fénymásolás, digitális információáramlás), folyamatosan gyűjtjük a hulladékpapírt és a kifogyott nyomtatópatront. Példamutató, ha a tanulók látják, hogy az iskola épületének takarítása során környezetkímélő, az egészségre nem ártalmas tisztítószeret használunk. Ezek felkutatása és beszerzése az iskolai gondnok feladata.

3.1.2 Iskolán kívüli együttműködés

a) Fenntartó

Mivel a fenntartó határozza meg az általa fenntartott intézmények profilját és költségvetését, ezért a fenntartóval való kölcsönös együttműködés – az iskola egész életén belül – a környezeti nevelési programunk megvalósítása szempontjából is fontos. Az iskola igazgatójának feladata, hogy a fenntartóval való kapcsolattartás során optimális helyzetet teremtsenek. Egyben célunk, hogy a fenntartó a kötelező támogatáson túl is finanszírozza az iskolai környezeti nevelési programokat is.

b) Környezeti neveléssel is foglalkozó intézmények

A környezeti nevelést színesebbé és tartalmasabbá teszi különböző intézmények meglátogatása. A tanórai és tanórán kívüli

foglalkozásokon készítjük elő ezeket a látogatásokat. Kiemelkedő jelentőséggel bírnak a múzeumok, természetvédelmi területek, nemzeti parkok, állatkertek és vadasparkok. Célunk, hogy minden tanulónk iskolai tanulmányai során legalább egy környezeti témájú intézménylátogatáson részt vegyen.

c) Hivatalos szervek

A hivatalos szervek egyik feladata annak ellenőrzése, hogy környezetvédelmi és egészségügyi szempontból megfelelően működik-e az iskola. Javaslataikat, véleményüket figyelembe vesszük az iskolai környezet kialakítása során.

3.2 Anyagi erőforrások

ld. Pedagógiai program

II. ALAPELVEK, CÉLOK

1. Alapelvek

1.1 A közoktatási stratégiai célok figyelembevétele

Az iskolai környezeti nevelési programok akkor szolgálják igazán a diákok érdekeit, ha megvalósulásuk hozzájárul a közoktatás-fejlesztés stratégiai céljainak eléréséhez. Ezért már a programok elkészítése közben figyelmet kell fordítani arra, hogy olyan terv készüljön, mely elősegíti az alábbi, az Oktatási Minisztérium által 2003-ban megfogalmazott közoktatási stratégiai célok elérését:

- Az élethosszig tartó tanulás megalapozása a kulcskompetenciák fejlesztése révén

A környezetről szóló tudás megszerzése során a diákok életközeli helyzetekben gyakorolják, erősítik az élethosszig tartó tanulás képességének fejlesztési folyamatában is nélkülözhetetlen kompetenciákat (pl. értő olvasás, tudományos adatgyűjtés és elemzés, szóbeli információszerzés más emberektől, kommunikációs kompetencia).

- Az oktatási esélyegyenlőtlenségek mérséklése

A környezeti nevelési tevékenységek fontos elemei az esélyegyenlőtlenségek csökkentésének. A hagyományos óraszervezéstől eltérő tanulási formák sok lehetőséget adnak azon diákok érvényesülésére, fejlődésére is, akiket a hagyományos tanórai keretekben nem, vagy csak kevésbé sikerül aktivizálni, fejleszteni. A környezeti nevelés módszertani kínálatában a sajátos nevelési igényű tanulókat jól segítő módszerek is fellelhetők. A környezeti nevelés széles módszertani választéka garancia arra, hogy a környezeti nevelés keretein belül megoldható a diákokkal való differenciált foglalkozás, illetve az egyénre szabott pedagógiai módszerek alkalmazása.

- Az oktatás minőségének fejlesztése

A környezeti nevelésben alkalmazott módszerek sokfélesége és nem hagyományos jellege elősegíti a tanítás-tanulás folyamatának módszertani

megújítását. A környezeti nevelés jelen-, illetve jövőorientáltsága pedig segíti a tanításközpontú pedagógiából a tanulásközpontúba való átmenetet.

- A pedagógus szakma fejlődésének támogatása

A környezeti nevelés az egyik legdinamikusabban fejlődő területe a pedagógiai gyakorlatnak, sokrétű tevékenységet feltételez, nagymértékben támogatja a pedagógusszakma fejlődését.

- Az IKT (Információs és Kommunikációs Technológiák) alkalmazásának fejlesztése

A környezeti problémák globális és nemzetközi jellegéből következik, hogy már ma is számos információtechnológiára alapozott nemzetközi környezeti nevelési program, lehetőség áll a pedagógusok rendelkezésére (p. Science Across Europe, GLOBE-programok). Mindezen programokba való bekapcsolódás nem csak az IKT-alkalmazások fejlesztését segíti elő a környezeti nevelés mellett, hanem – nemzetközi jellegük miatt – a nyelvtanulás előmozdítói is.

- Az oktatás tárgyi feltételei javítása

A környezeti nevelési tevékenységekhez rendelkezésre álló pályázati források (pl. Zöld forrás⁶, Erdei Iskola Program⁷) hozzásegítik az iskolákat a tanulás tárgyi feltételeinek és környezetének javításához. Az alaposan előkészített, átgondolt környezeti nevelési program nem csak az iskola sikeres környezeti nevelési munkájának záloga, hanem nagymértékben hozzájárul az iskola egyéb célkitűzéseinek megvalósításához is.

Azt szeretnénk, ha a környezeti nevelési program minél több iskolában egy, a jogszabályokkal összhangban lévő, a mindennapi pedagógiai munkához használt eszköz, iránytű lenne. Szükségesnek tartjuk a környezeti nevelési programok két-háromévente történő felülvizsgálatát.

Az iskolák csak akkor tudnak megfelelni a rohamosan változó társadalmi igényeknek, ha maguk is változnak, s terveiket – köztük a környezeti nevelési programot – is módosítják a változásoknak megfelelően.

A környezeti nevelés alapelvei

Ezek fogalmát, tartalmát, megnyilvánulási módjait körül kell járnunk, meg kell világítanunk:

- környezeti kihívásokkal való szembenézés;
- fenntartható fejlődés;
- környezeti és más politikák integrációja a társadalom szereplőinek segítségével;
- a helyi és globális szintek kapcsolatai, összefüggései;
- környezet tűrőképessége, teherbírása;
- emberi szükségletek hierarchiája;
- emberi jogok;
- demokrácia;
- elővigyázatosság;
- biológiai és társadalmi sokféleség;
- az ökológiai lábnyom;

- etikai, jóléti, gazdasági elvek a környezeti nevelésben.

Tartsuk szem előtt, hogy egy gyereket képezünk minden órán és foglalkozáson, vagyis fontos, hogy a diák fejében egységes rendszer alakuljon ki!

2. Célok

2.1 Általános, hosszú távú cél

Az iskolai környezeti nevelés és oktatás tartalma és módszerei az alábbi egyetemes célok elérését segítik elő a hosszú távú fennmaradás és fenntarthatóság érdekében:

- elősegíteni az egyetemes természetnek (a Világegyetem egészének), mint létező értéknek tiszteletét és megőrzését, beleértve az összes élettelen és élő létezőt, így az embert is, annak természetes és mesterséges környezetével, kultúrájával együtt;
- hozzájárulni a Föld természetes ökológiai és biológiai folyamatainak visszaállításához, kialakítani a környezettel való harmóniára törekvést;
- segíteni a bioszféra és a biológiai sokféleség megismerését és megőrzését;
- elősegíteni a környezettudatos magatartás és életvitel kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve ezzel az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntarthatóságát (NAT);
- kialakítani a környezet ismeretén és személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartást, egyéni és közösségi szinten egyaránt, mely váljon a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelvvé;
- érzékennyé és érdeklődővé tenni a tanulókat a környezet állapota iránt;
- bekapcsolni az intézményt a közvetlen környezet értékeinek megőrzésébe, gyarapításába;
- képessé tenni a tanulókat arra, hogy – személyes tapasztalataik alapján együtt tudjanak működni a környezeti problémák közös kezelése és megoldása terén.

Célunk, hogy környezettudatos állampolgárrá váljanak tanítványaink. Ennek érdekében diákjainkban ki kell alakítani:

- a környezettudatos magatartást és életvitelt;
- a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartást és életvitelt;
- a környezet (természetes és mesterséges) értékei iránti felelős magatartást és életvitelt;
- a természeti és épített környezet szeretetét és védelmét, a sokféleség őrzését;
- élet tiszteletét, értékek védelmét;

- a rendszerszemléletet;
- tudományosan megalapozni a globális összefüggések és problémák megértését;
- az egészséges életmód igényét, valamint elsajátíttatni az ehhez vezető tudást, módszereket.

A célok eléréshez szükséges különböző ismeretek megszerzése és készségek kialakítása, fejlesztése a diákokban elengedhetetlen. Ilyenek például:

- alternatív, problémamegoldó gondolkodás;
- ökológiai szemlélet, gondolkodásmód;
- szintetizálás és analízis;
- problémaérzékenység, integrált megközelítés;
- kreativitás;
- együttműködés, alkalmazkodás, tolerancia és segítő életmód;
- vitakészség, kritikus véleményalkotás;
- kommunikáció, médiahasználat;
- konfliktuskezelés és -megoldás;
- állampolgári részvétel és cselekvés;
- értékelés és mérlegelés készsége;
- egészséges életvitel szokásainak kialakítása;
- testi, lelki, szociális harmónia megteremtése.

Az iskola környezeti nevelési szemlélete

Napjainkban a világ figyelme a fenntartható fejlődés megteremtése felé irányul. A fenntartható fejlődésnek biztosítani kell az élet általános minőségét, a természeti erőforrások folyamatos elérhetőségét, elkerülni a tartós környezeti károkat. A fejlődés tehát úgy elégíti ki a jelen nemzedék igényeit, hogy az ne akadályozza a jövő nemzedékek képességét saját igényeinek kielégítésében. Ez az élet minden színterén tapasztalható: szociális, gazdasági, ökológiai, politikai területeken is. A fenntarthatóság ideológiai és tartalmi kialakítását az oktatásban kell elkezdenünk. A diákok számára olyan oktatást kell az iskolánknak biztosítania, amelyben a szakmai képzésen kívül hangsúlyt kapnak az erkölcsi kérdések és a környezettudatos életmód. Interaktív módszerek segítségével kreatív, együttműködésre alkalmas, felelős magatartást kialakító, döntéshozásra, konfliktuskezelésre és megoldásra képes készségeket kell kialakítanunk. Mindezek megkívánják az új értékek elfogadtatását, kialakítását, megszilárdítását és azok hagyománnyá válását.

A fenti célok csak úgy valósíthatók meg, ha hatékony tanulás-tanítási stratégiákat tudunk kialakítani és alkalmazni.

2.2 Rövid távú célok

A rövid távú célok között megfogalmazzuk, hogy mit szeretnénk elérni a környezeti nevelési program keretein belül, annak végrehajtásának ideje alatt. Célszerű rögtön megtervezni a cél megvalósítását szolgáló feladatokat, tevékenységeket, melyek alapján mi döntjük el, hogy az időszak végén elértük-e a célt vagy sem.

Rövid távú célok:	Feladatok	Sikerkritériumok
A környezeti nevelés az oktatás és nevelés valamennyi területén jelenjen meg!	A helyi tantervben műveltségi területenként és a tanmenetekben is konkrétan jelöljük meg a feladatokat és az alkalmazni kívánt módszereket.	Az iskolai élet egészét átfogó környezeti nevelés valósul meg: - átdolgozott tanmenetek; - több környezeti nevelési tartalom a tanórákon; - változatosabb tanítási, tanulássegítési környezeti nevelési módszerek.
Erősítsük a tantárgyközi kapcsolatokat, hogy a tanulók egységben lássák az egy témához tartozó ismereteket!	Projektek kidolgozása (pl. „Belefulladásunk a hulladékba!”; „Egy pohár víz”; „Védeni kell!”)	A széttagolt ismeretek rendszerszemlélettel összekapcsolódnak, egyre több tanuló vesz részt tanulási projektben, a gyerekek örömmel készülnek a következő projektre.
A pedagógusok, a felnőtt dolgozók és a szülők személyes példájukkal legyenek a környezettudatos életvitel hiteles terjesztői!	Képzések, továbbképzések, szülői értekezletek tartása az adott témában.	A felnőttek rendelkeznek mindazon ismeretekkel, szakmai hozzáértéssel és személyiségvonásokkal, amelyek a környezettudatosság alakítása során mintaként szolgálnak. Egyre több szülő, tanár vesz részt a programokon.
Az iskola épülete és közvetlen környezete tisztaságának javítása, a szemét mennyiségének csökkentése.	Tisztasági őrzőszervezés (diákönkormányzat). Szelektív hulladékgyűjtés – egyelőre csak a papír folyamatos gyűjtése, tárolásának és elszállításának megszervezése. A helyes vásárlói szokások kialakítása.	Javul az iskola épületének és környezetének tisztasága. A tanulók és az iskola dolgozói szelektíven kezelik a papírhulladékot. Csökken az elszállított szemét mennyisége. Kevesebb a csomagolási hulladék a szemetekben.
Takarékoskodás a vízzel és a villannyal. Fűtés szabályozás külső hőmérséklet, tanítási szünetek figyelembe vételével.	Rendszeres, majd alkalmankénti ellenőrzések.	Nem lesznek nyitva felejtett vagy csöpögő csapok, égve felejtett villanyok. Észrevehetően csökken az iskola víz- és villanyszámláján szereplő összegek.
A tanulók ismerjék meg szűkebb környezetüket, lássák az értékeket, prob-	A természetben, környezetben végzett szemléltetés, vizsgálódás, kutató-	Ha ismeri környezetét, jobban szereti, kötődik hozzá és megóvja. Az Oktatóköz-

lémákat, ápolják a hagyományokat!	munka, kiállítások, vetélkedők, előadások szervezése a „Jeles napokra”.	pont rendezvényein egyre többet érdeklődnek, tudnak a helyi környezetről, és ezt a többieknek is szívesen elmondják.
Legyenek a tanulók környezetük, szülőföldjük védelmezői!	„Örökbefogadási” akciók: egy-egy fát, területet, szobrot, patakszakaszt, állatkerti állatot stb., amihez rendszeresen visszajárnak, figyelik változásait, gondozzák. Faültetés, téli madáretetés.	Változik az osztály közvéleménye, morálja. Beszélgetéseken, osztályfőnöki órákon, kirándulásokon egyre többször téma a szülőföld értékei. A tanuló kötődik környezetéhez egy darabkához, és ezen keresztül átérzi környezetünk megóvásának fontosságát.
Fejlesszük a tanulók problémamegoldó gondolkodásmódját, az önálló ismeretszerzés képességét – megalapozva az élethosszig tartó tanulást!	„Zöld sarok” kialakítása az iskolai könyvtárban, szakkönyvek, folyóiratok, videóanyag és CD-k beszerzése. Internet-hozzáférés biztosítása. Az iskolarádióban és –újságban „zöld” rovat nyitása.	Egyre több gyerek kér feladatot, tart kiselőadást, „sürög-forog” a könyvtárban, ír cikkeket, tudja használni a szakirodalmat. Szép eredményeket értünk el különböző versenyeken.

2.3 Konkrét célok

- Iskolaudvar és környezetének tisztítási programja
- Természetvédelmi szakkör (túrák) létrehozása
- Szelektív hulladékgyűjtés (elem, papír)
- Föld napja (verseny, programok, játék...)
- Terepgyakorlat
- Egészséges életmódra nevelés
- Egészségkárosodás megelőzése (szűrővizsgálatok)
- Környezetvédelmi (talaj-, növény-, állat-, víz-, levegővédelem) ismeretek bővítése

III. TANULÁSSZERVEZÉSI KERETEK

A hatékony környezeti nevelőmunkához elengedhetetlen a környezeti nevelés alapelveinek széleskörű beépítése a tantárgyi struktúrába, illetve az iskolai élet egészébe. A képzés során (IX-XIII. évfolyamig) tudatosítani kell a jövő szakembereivel, hogy az ember termelő-fogyasztó tevékenysége a Föld bioszférájában változásokat okoz.

Ezen változások csökkentéséhez, megelőzéséhez vezető céljaink, feladataink:

- életkoruknak megfelelően bővíteni látkörüket a helyi ismereteken keresztül a globális felé;
- a közvetlen és tágabb környezetük élő és élettelen elemeinek azok kölcsönös kapcsolatának, szépségeinek és értékeinek megismertetése és megóvása;
- a szokások kialakításával, az értékek tudatos formálásával, széleskörű ismeretekkel alátámasztva a környezetéért felelősséget érző, cselekvőképes szakemberek nevelése;
- az esztétikus környezet és egészséges életmód iránti igény kialakítása tanulóinkban.

1) Helyi értékek és problémák megjelenése a tanórai tevékenységben

Helyi értékek és problémák felsorolása:

a) A térség adottságai

- Vizek
- Balaton
- Kis-Balaton
- Talajvíz
- Talaj
- Vegetáció
- Természetes növényzet
- Termesztett növények
- Műemlékek
- Védett területek
- Balaton-felvidéki NP
- Duna-Dráva NP
- Boronkai Természetvédelmi Terület

b) Ökológiai problémák

- erózió, talajpusztulás
- talajsavanyodás
- eutrofizáció
- talajszennyezés
- vízszennyezés
- hulladék

c) A fentiek megjelenése a tantárgyban:

I. Víz

1. Balaton

- Földrajz

Téma: földtörténet

Pedagógiai cél: természeti környezetünk megismer-
tetése

- Biológia

Téma: természetvédelem, eutrofizáció, társulások,
egymásra hatása

- Pedagógiai cél: ökológiai gondolkodás
- Kémia
 - Téma: vízminőség védelem
 - Pedagógiai cél: egészség-környezet kapcsolata, összefüggései
- Nyelv
 - Téma: EU esélyegyenlőség
 - Pedagógiai cél: közösségi-nemzetközi gondolkodás
- Osztályfőnöki
 - Téma: turizmus gazdasági jelentősége
 - Pedagógiai cél: életre nevelés

2. Talajvíz

- Biológia
 - Téma: természetvédelem
 - Pedagógiai cél: környezettudat kialakítása
- Mg. ismeretek I.
 - Téma: műtrágyázás, integrált növényvédelem
 - Pedagógiai cél: fenntarthatóság, környezeti kihívásokkal való szembenézés
- Kémia
 - Téma: vízminőség
 - Pedagógiai cél: egészségvédelem
- Mg. ismeretek III.
 - Téma: agrokémia-tápanyagok mozgása, körforgása
 - Pedagógiai cél: szakmai környezettudat kialakítása

II. Talaj

1. Erózió

- Mg. ismertek I.-
 - Téma: művelési módszerek
 - Pedagógiai cél: fenntarthatóságra nevelés
- Földrajz
 - Téma: erózió típusai
 - Pedagógiai cél: környezettudatos magatartás
- Mg. ismeretek I.
 - Téma: talajtermékenység változásai
 - Pedagógiai cél: értelmi környezeti nevelés

2. Talajszennyezés

- Mg. ismeretek I.
 - Téma: biogazdálkodás
 - Pedagógiai cél: ökológiai szemlélet kialakítása
- Földrajz
 - Téma: gazdaságföldrajz-ipari tevékenység jelenléte
 - Pedagógiai cél: állampolgári felelősség környezettudatos vállalatirányítás
- Biológia
 - Téma: talajlakó élőlények állathatározás

Pedagógiai cél: kreatív környezeti nevelés

III. Hulladék

- Mg. ismeretek I. III.
Téma: mezőgazdasági hulladékok
Pedagógiai cél: fenntarthatóságra nevelés
- Kémia
Téma: hulladék szétválasztás-kezelés
Pedagógiai cél: problémamegoldó gondolkodás fejlesztése
- Osztályfőnöki
Téma: szelektív hulladékgyűjtés
Pedagógiai cél: állampolgári felelősségtudat fejlesztése, egyéni felelősség felébresztése

2) Hagyományos tanórai foglalkozások

Az egyes tantárgyak kiemelt környezeti nevelési lehetőségei

Testnevelés

A tanulók

- fedezzék fel, értsék meg, hogy a környezeti hatások jelentős mértékben befolyásolják egészséges testi fejlődésüket;
- legyenek tisztában azzal, hogy a testnevelés és a sport nélkülözhetetlen az élményszerű tapasztalatszerzésben, az emberi kapcsolatban, az együttműködés és a tolerancia fejlesztésében;
- igényeljék, hogy a sportoláshoz lehetőség szerint természetes anyagokból készüljenek az eszközök, és a tornaszerek;
- sajátítsanak el régi magyar, mozgást igénylő népi játékokat (pl. méta, karikahajtás, gólyalábazás, zsákban futás);
- tudatosítsák általa az egészség és a környezet egységeit;
- változatos tevékenységek biztosításával növeljék a test és izomrendszer teherbíró képességét.

Magyar nyelv és irodalom

A tanulóknál

- alakuljon igénnyé a hatékony kommunikációra való törekvés;
- növeljük a környezethez való pozitív érzelmi és intellektuális közeledést a környezet- és természetvédelmi témájú könyvek feldolgozásával;
- fejlesszük az egyéni és a közösségi kompetenciákat és drámajátékok segítségével;
- legyenek képesek lényeges és lényegtelen információk közötti különbségtételre;
- ismerjék meg az irodalmi művekben megjelenő természeti és környezeti értékeket;
- legyenek képesek irodalmi szövegek alapján problémafelvetésekre, vitára, véleményalkotásra, érvelésre;
- tudjanak hivatalos iratokat (petíciókat, kérvényeket, javaslatokat) készíteni;

- a tanulók törekedjenek a szakmai nyelv igényes, színes, pontos használatára írásban és szóba egyaránt.

Történelem

A tanulók

- értsék és tudják, hogyan, mikor és milyen emberi tevékenységek révén alakult át a természet;
- tudják értelmezni, hogyan hatottak a környezeti változások a gazdálkodásra, az életmódra, a közösségi normák és társadalmi, etikai szabályok kialakulására;
- ismerjék meg a helyi történelmi értékeket, alakuljon ki bennük a hagyományok tisztelete;
- értsék meg az egész világot érintő globális problémákat, és érezzék hangsúlyozottan az egyén, az állam és a társadalom felelősségét és feladatait a problémák elhárításában, csökkentésében.

Idegen nyelv

A tanulók

- váljanak érzékennyé a természet szeretetére a jól megválasztott szövegek feldolgozásának segítségével;
- legyenek érzékenyek a hazai környezeti problémákra, és ismerjék meg a nyelv segítségével más országok hasonló problémáit;
- ismerjék meg más népek ilyen irányú tevékenységeit, valamint az idegen országok környezetvédelemmel foglalkozó szervezeteit;
- legyenek képesek a környezetvédelmi problémákra önállóan, csoportmunkában, projekt-munkában választ keresni;
- állampolgári felelősségtudata fejlődjön.
- a tanulóknál alakuljon ki és fejlődjön a nemzetközi felelősség a környezettel szemben;
- fejlődjön az idegen nyelvi kommunikációképesége, és fedezzék fel ennek tehetőségeit.

Matematika

A tanulók

- váljanak képessé arra, hogy a más tantárgyakban tanított környezeti összefüggéseket matematikai módszerekkel demonstrálják;
- legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére, elemzésére statisztikai módszerek alkalmazásával;
- tudjanak táblázatokat, grafikonokat készíteni és elemezni;
- logikus gondolkodása, szintetizáló és lényegkiemelő képessége fejlődjön;
- tudják megfigyelni az őket körülvevő környezet mennyiségi és térbeli viszonyait;
- váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására;
- ismerjenek konkrét, a valós életből vett példákat, és legyenek képesek ezeket elemezni, tudjanak megfelelő következtetéseket levonni;
- legyenek képesek reális becslésekre;
- tudjanak egyszerű statisztikai módszereket alkalmazni.

A tanulóknál

- alakuljon ki a rendszerben való gondolkodás;
- alakítsuk ki a környezeti rendszerek megismeréséhez szükséges számolási készségeket.

Fizika

A tanulók

- váljanak képessé a környezeti változások magyarázatára;
- ismerjék meg az élő szervezetre káros fizikai hatások (sugárzások, zaj, rezgés) egészségkárosítását, tudják ezek kibocsátásának csökkentési lehetőségeit;
- ismerjék fel a fizikai törvényszerűségek és az élőlények életjelenségei közötti analógiákat, valamint az élő és élettelen közötti kölcsönhatásokat;
- tudják értelmezni a környezet változásának törvényszerűségeit, és ennek tudatában legyenek képesek megoldást keresni a globális környezeti problémákra;
- mérjék fel annak fontosságát, hogy a környezeti erőforrásokat felelősséggel szabad csak felhasználni;
- ismereteik birtokában, tetteik következményeit látó, távlatokban gondolkodó állampolgárrá váljanak.

Földrajz

A tanulók

- szerezzenek tapasztalatot, gyűjtsenek élményeket a közvetlen élő és élettelen környezetükről;
- érzékeljék és értékeljék a környezetben lezajló változásokat, mint a természeti és társadalmi folyamatok hatásainak eredményeit;
- ismerjék meg a világ globális problémáit;
- ismerjék meg és őrizzék a természet és az ember alkotta táj szépségeit.

Biológia

A tanulók

- ismerjék meg a globális környezeti problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit;
- ismerjék és szeressék a természeti ill. az épített környezetet;
- ismerjék meg az élőlények alapvető szervezeti-működési jellemzőit, fedezzék fel azok között az ok-okozat összefüggéseket;
- ismerjék meg a környezet-egészségügyi problémákat;
- legyenek képesek az egészségügyi probléma felismerésére, megelőzésére és mérséklésére;
- sajátítsák el a testi-lelki egészséget megőrző életviteli technikákat;
- a tanulóknál alakuljon ki ökológiai szemléletmód.

Kémia

A tanulók

- törekedjenek a környezettudatos magatartás kialakítására;
- legyenek képesek a környezeti elemek, folyamatok egyszerű vizsgálatára, az eredmények értelmezésére;

- értsék meg a különböző technológiák hatását a természeti és épített környezetre, valamint becsüeljék meg ezek gazdasági hatásait.

Ének-zene

A tanulók

- ismerjék fel a természeti ill. művészeti szépség rokonságát és azonosságát;
- ismerjék meg a természet zenei ábrázolásának módjait;
- fedezzék fel a természet szépségeinek megjelenését a népdalokban;
- vegyék észre a zene közösségerősítő, közösségteremtő szerepét;
- tudják, hogy az élő ill. élettelen természet hangjai a zenében és a hétköznapi életben egyaránt akusztikus élményt jelentenek;
- fedezzék fel a zenei környezetszennyezést, és tudjanak ellene védekezni.

Emberismeret és etika

A tanulók

- legyenek képesek a már kialakított, megteremtett értékek között úgy élni, hogy a lehető legkevesebb károsodást okozzák;
- tanuljanak meg a természet károsítása nélkül teljes életet élni;
- mérjék fel annak elengedhetetlen fontosságát, hogy az utódaiknak is megfelelő életteret kell hagyniuk.

A tanulóknak

- alakítsuk ki azt a szemléletet, hogy a természet elemei emberi hasznosságuk fokától függetlenül is értéket képviselnek;
- alakuljon ki személyes elkötelezettség és tolerancia a környezeti kérdésekkel kapcsolatban;
- fejlődjön, szilárduljon meg a társadalmi szolidaritás és igazságosság az egészséges környezetért.

Szakképzés (9-10. évfolyam; szakmai alapozó elmélet és gyakorlat)

A tanulók

- ismerjék a szakma gyakorlásához kapcsolódó természet és környezetvédelmi ismereteket, ezeket tudják megfelelően hangsúlyozni, kiemelni;
- ismerjék a szakmához kapcsolódó higiéniai követelményeket és tudják ezeket a gyakorlatban alkalmazni;
- tudják a szakmai ártalmak hatását az emberi szervezetre, legyenek képesek az egészségkárosodás megelőzésére;
- ismerjék meg a szakma történetét és lássák a környezetre gyakorolt hatását; tudják ennek az egyszerű vizsgálati lehetőségeit.

Szakképzés (11-12. évfolyam; szakmai elméleti és gyakorlati ismeretek)

A tanulók

- sajátítsák el a szakmaspecifikus munkát, és legyenek birtokában a környezetvédelmi ismereteknek;
- tudják kiemelni a szakma környezetterhelő hatásait, ismerjék a védekezés lehetőségeit (hulladékkezelés stb.);

- ismerjék a környezetbarát technológiákat, a környezetbarát anyagokat, a termékek használatát;
- sajátítsák el az anyag- és energiatakarékos gazdálkodási módokat, látogassák meg a szakmához kapcsolódó (helyi) létesítményeket, figyeljék meg a helyes környezetvédelmi technológiákat a gyakorlatban;
- tudják mérni a környezetet károsító elemek hatásait szakmaspecifikus eszközökkel.

A tanulóknál

- erősödjön meg az ökológiai szemlélet, legyenek képesek a tényeket szakmaspecifikusan kiegészíteni;
- alakuljon ki a munka- és technológiai fegyelem;
- alakuljon ki a modern rendszertani szemlélet a szakmai és környezetvédelmi oktatás során.

A tantárgyak lehetőségeinek kiegészítése az osztályfőnöki teendőkkel

A fiatalok osztályközösségi létének keretét általában az osztályfőnök teremti meg. Ő a különböző szintű személyes kapcsolatok segítője, fejlesztője is. Az átalakuló iskolarendszerben az osztályfőnöki feladatok bővülnek. Az osztályfőnök személyisége, és elhivatottsága döntő súllyal alakítja a gyerekekben kialakuló, formálódó valóságképet. Munkálkodása nyomán válnak konkrét közösségi tevékenységgé a szaktanárok munkája. A tanulók számos attitűdjének alakításán túl a szülők hozzáállását is befolyásolhatja igényessége, értékrendje.

A környezeti nevelés szempontjából nem meghatározó az osztályfőnök szaktárgyi hovatartozása. Az általános tájékozottsága, problémafelismerő és –feldolgozó képessége segítheti abban, hogy ezt a sokszínű témakört a környezethez való viszony alakítására, egyben pedagógiai céljaira használja, alkalmazni tudja.

A környezet megóvására, szépítésére, otthonossá tételére, igényes gondos alakítására való nevelésen túl a mindennapi problémák felismerése, életmódminták elemzése, a megoldások keresése is kiváló lehetőséget nyújt az együttes tevékenységek során a közösségépítésre, a személyes kapcsolatok kialakítására, elmélyítésére.

Az osztályfőnök összefogja a szaktárgyak idevágó, de a hagyományos tanórai kereteket megbontó tevékenységeit, például a fogyasztói társadalom problémáinak felismerését és megoldását segíti az iskolában. Ilyenek a táplálkozási szokások, az iskolai büfé kínálata, a szükségtelen túlcsomagolás, a szemét kezelése, az anyag- és energiatakarékoskodás. A közös tanulmányi kirándulások, vetélkedők különböző akciókban való közös részvétel is kiegészítheti és összefűzheti az egyes szaktárgyakat.

Az osztályfőnöki órák témájának kínálata akkor hatékony, ha az legalább egy, de inkább több évre tervezett sokszínű szocializációs programnak felel meg. Tervezése az osztályban tanító valamennyi pedagógus együttgondolkodását kívánja meg.

9. évfolyam – Életvezetés, életvezetési szokások a családban; életviteli szokásaink a múltban, a jelenben, és merre haladunk?

A felgyorsult változások az életvezetésre is kihatnak. Sokszor a régi tapasztalat már nem használható. Át kell tekinteni az egyes folyamatokat, s fel kell vázolni a lehetséges forgatókönyveket.

10. évfolyam – Testi, lelki problémák; a megoldás módjai

Iskolai egészségügyi nap keretében részletesen kapott információk osztályszintű megbeszélése. A szükségszerűen felmerülő problémákra – részben az értékrendek bizonytalanná válása miatt – sokszor hibás válaszok születnek: búskomorság, lelki betegség, depresszió, alkohol, drog. Az okok keresése mellett a fiziológiai hatások ismerete, a nehézségek érzékeltetése támpontokat adhat. Szemléltethető statisztikákon, videofilmeken, személyes találkozásokon keresztül.

11. évfolyam – A média szerepe, tájékoztatás erkölcsse. Hirdetés, reklám

A reklám-pszichológiai tudománya. Szinte nincs perc, hogy mindez ne lenne jelen életünkben. A hatásmechanizmus megismerése helyrebillentheti a befolyásolhatóságot. Az elemzés, értelmezés csökkenti e módszerek erejét. Az előzőekben összegyűlt tapasztalatok környezetünkről és a média hírek összehasonlítása fontos útmutatás az alapos odafigyelésre, kritikai értékelésre.

12. évfolyam – Intézmények. Civil szervezetek

Mennyire hatékony azok feladata, hatásköre és struktúrája?

- a tanulók közvetlen környezeti problémáinak, megoldási javaslatainak eljuttatása az önkormányzathoz;
- városunk civil szervezeteinek megismertetése;
- megelőző környezetvédelemmel foglalkozó helyi és országosan ismert szervezetekkel való együttműködés.

3) Nem hagyományos tanórai és tanórán kívüli komplex foglalkozások

Tanórán kívüli és tanórai foglalkozások

A környezeti nevelés összetettségét csak komplex módszerek segítségével lehet közvetíteni. Ezért fontos a tantárgyak között integráció, legalább néhány területen. Minden lehetőséget meg kell ragadnunk, hogy megfelelő módon diákjainkban egységes képet alakítsunk ki az őket körülvevő világról.

Lehetőségeink:

- terepmunka során: terepgyakorlatok, táborok, tanulmányi kirándulások, helyismereti játékok stb.;
- „akciók”: pályázatok, újságkészítés, kiállítások kérdőíves felmérések;
- „látogatás”: múzeum, állatkert, botanikus kert, nemzeti park, valamint szeméttelép, hulladékégető, szennyvíztisztító stb.;
- versenyek;
- szakkörök;
- iskolazöldítés (közvetlen környezet c. fejezet);

- „jeles napok”;
- tanórán (a Helyzetkép c. alfejezetben részletezve);
- Zöld Napokon – néhány jeles nap megünneplése, a naphoz kapcsolható programok, vetélkedők, fordítási verseny, kiállítás, akadályverseny szervezése.

A komplexitás jellemzői:

- tantárgyakon átívelő, sokoldalú megközelítése egy adott tartalomnak;
- a természet és társadalom kapcsolatrendszerének megértése;
- sokféleség összekapcsolódása;
- különféle tevékenységek megismerése;
- kapcsolatközpontú, rendszerező, projektek;
- értelem és érzelem;
- változás;
- ismeretek összekapcsolása;
- módszerek sokfélesége;
- gondolkodásmód megváltoztatása

Megvalósult:

- akadályverseny;
- tanulmányi kirándulás;
- iskolapark

Játékok:

- érzékelést fejlesztő;
- stimulációs;
- szituációs

„Projekt”:

- pályázatok

Látogatás:

- múzeumok;
- nemzeti parkok

IV. MÓDSZEREK

1. A környezeti nevelésben használható módszerek gyűjteménye

- Játékok
 - szituációs;
 - memóriafejlesztő;
 - érzékelést fejlesztő;
 - ráhangolást segítő;
 - bizalomerősítő;
 - kapcsolatteremtést segítő.
- Riport módszer

- kérdőíves felmérés.
- Aktív, kreatív munka
 - természetvédelmi és fenntartási munkák (szemétgyűjtés);
 - rekonstrukciós munkák;
 - szelektív hulladékgyűjtés;
 - rend- és tisztasági verseny.
- Közösségépítés
 - csoportszervezés a környezeti nevelés érdekében.
- Művészeti kifejezés
 - irodalmi alkotások;
 - zeneművészet;
 - esztétikai érzékenység és élmény fejlesztése;
 - a tanulók önkifejezése a művészetek nyelvén.

HELYI TANTERV

V. A képzés rendje

1. Képzési specialitások, irányok, a képzés belső szakaszai

- a) Az iskolánkban folyó képzés jellegét, a fenntartó által megfogalmazott - a helyi sajátosságokat figyelembe vevő - Alapító Okirat írja elő. Ennek megfelelően középfokú általános és szakmai képzési formák léteznek iskolánkban.

Az általános képzési formák a következők:

- 9-10. évfolyamon felkészítés az alpműveltségi vizsgára, pályaorientáció, előkészítő, alapozó;
- 9-12. évfolyamon felkészítés az érettségi vizsgára, pályaorientáció, előkészítő képzés.

A szakképzési évfolyamokon az Országos Képzési Jegyzékben előírt végzettség megszerzése után folytathatják a diákok tanulmányaikat.

Az általános képzési szakasz feladata, hogy az alapelvek és a célok szem előtt tartása mellett, - figyelembe véve az életkori sajátosságokat - felkészítsük tanulóinkat a záróvizsgákra.

Konkréten: megadjuk a jártasságok, készségek, képességek, beállítódások fejlesztéséhez szükséges alapokat. Elérjék a tanulók továbbhaladásukhoz, ismeretszerzésük, tanulásuk eredményes folytatásához elengedhetetlen ismeretek, jártasságok, készségek, általános képességek megfelelő szintjét. Megteremtjük a felzárkózás, valamint az egyéni érdeklődésnek megfelelő ismeretek megszerzésének lehetőségét.

A szakképzési évfolyamokon a speciális ismeretek, képességek, jártasságok fejlesztése az elsődleges feladatunk. Megadva a hatékony döntéshez, önálló tevékenységhez, teljesítményhez a szükséges felkészültség alapvető ismereteit. Továbbá az egyes tanulmányi szakaszok lezárását hivatott vizsgák megszervezése, előkészítése is az intézmény feladata.

- b) Az iskolában működő esti tagozaton valósítjuk meg az érettségire való felkészítést felnőtt jelentkezők számára az ott előírt mindenkori követelmények figyelembevételével.
- c) Iskolánk mellett működik egy közlekedési iskola is, ahol a mezőgazdasági gépész tanulók szerezhetik meg a képzésük központi programjában előírt vontatóvezetői igazolványt. Továbbá külön igény szerint térítés ellenében

más vezetői engedély megszerzésére is lehetősége nyílik az intézmény tanulóinak.

- d) A Berzsényi Dániel Gimnázium és Szakközépiskola kollégiuma biztosítja azon tanulók elhelyezését, akik nem tudják a mindennapos bejárást megoldani.
- e) Tanulmányi versenyek, bajnokságok:
- Nevezünk a megyei, valamint az országos közismereti és szakmai tanulmányi versenyekre.
 - Megteremtjük tanulóinknak egy egyéb pályázatokon való részvétel lehetőségét.
 - Indulunk a területi és egyéb sportrendezvényeken.
 - Házi bajnokságokat szervezünk.
- f) Szakmai rendezvények:
- Részt veszünk a körzeti, megyei és országos pedagógiai továbbképzéseken, tanfolyamokon.
 - Támogatjuk dolgozóinkat a munkakörük ellátásához, szakmai fejlődésükhöz szükséges képzések megszerzésében.
 - Havi pedagógiai értekezleteken igyekszünk megfelelő információt nyújtani pedagógusainknak feladataik ellátásához.
 - Támogatjuk a különböző szakmai rendezvényeken való részvételt.

2. Az iskola tanulóinak összetétele, ebből adódó feladatai:

Tanulóink többsége rendelkezik a korosztályára jellemző életkori sajátosságokkal, ahogy a NAT tagolja az életkor-pszichológiának megfelelő tanítási szakaszokat.

A szakmunkásképzésbe bekapcsolódni kívánó tanulók között viszont jelentős számban találunk hátrányos helyzetűeket, az esetek nagy számában többszörösen hátrányos helyzetűeket. Ezeknél a fiataloknál sok esetben nem képességbeli problémák vannak, hanem helyzetük következménye: gyenge tanulmányi eredményük, esetleges deviáns viselkedésük

Az iskolába kerülő tanulóknál az előzőeken túl a további problémák merülnek fel:

találkozunk dislexiás, dysgraphiás, valamint dyscalculiás zavarokkal küszködő gyerekekkel, akik főként a kisebb települések iskoláiból kerülnek ki, ahol nem megoldható a speciális tagozat indítása.

Sajnos a fentiekén túl gyakran jelentkeznek egyedi - egészségügyi, családi és egyéb - problémák, amelyek tanulóink lemaradásához vezetnek.

A fent leírtakat ismerve, legfontosabb feladatunk, hogy a 9-10. osztályban felzárkóztassuk a gyenge eredménnyel érkezőket, valamint fejlesszük kommunikációs képességüket, alakítsuk viselkedési szokásaikat! Továbbá keltsük fel érdeklődésüket és biztosítsunk minél több "élmény" átélési lehetőséget! Természetesen mindezek mellett nyújtunk kellő információt a megalapozott és sikeres pályaválasztáshoz!

3. Tanulói jogviszony

a/ Belépés

Az iskolába felvétel, vagy átvétel útján lehet bejutni, amely jelentkezés alapján történik. A felvételtől és az átvételtől az iskolaigazgatója dönt.

b/ A 9. osztályba történő felvétel

A 9. osztályosok felvétele és beiratkozása minden évben a Tanév Rendjében meghatározott felvételi eljárás és időpontok alapján történik. A jelentkezési lapon közölni kell a választott szakmát, amelyet a tanuló az általános képzési szakaszt követően elsajátítani szeretne. Továbbá csatolni kell a háziorvos nyilatkozatát, amely igazolja a választott szakma szempontjából az egészségügyi alkalmasságot.

c/ A szakmai képzésre az előírt végzettséget igazoló bizonyítvánnyal és az egészségügyi alkalmasságot igazoló igazolással lehet jelentkezni.

d/ Átvétel másik iskolából

A tanuló, a szülő szabad iskolaválasztása jogán bármikor átiratkozhat iskolánkba.

A tanuló bizonyítványai, valamint az esetleges különbözeti vizsga eredménye alapján határozzuk meg, hogy melyik évfolyamon kapcsolódhatnak be az iskolánkba folyó képzésbe.

e/ Továbbhaladás

A továbbhaladást az aktív részvételen túl az érdemjegyek, osztályzatok teszik lehetővé. Az intézmény felsőbb évfolyamára, illetve a megfelelő képzési szakaszba léphetnek diákjaink, ha az előírt tanulmányi követelményeket legalább elégséges minősítéssel, ill. szakképzési évfolyamokon az előírt nyári üzemi gyakorlatot is teljesítették. Szakközépiskolai tanulók a 10. 11. 12. osztály sikeres befejezése után jogosultak szakmaválasztásra.

Lehetőséget biztosítunk jelentkezőinknek, hogy az OKJ előírásainak meg- felelően 16 éves koruk betöltése után szakmát válasszanak az iskolában oktatott szakmák közül, amelyeknél nem követelmény a 9-10. osztály elvégzése.

Két elégtelen osztályzat esetén a tanuló javítóvizsgát köteles tenni a tovább haladás érdekében.

Három elégtelen osztályzat, vagy 250 óra hiányzás esetén, a nevelőtestület határozata alapján - mely dokumentált tanulót

évfolyamismétlésre vagy javító-, ill. osztályozóvizsga letételére kötelezzük.

Négy elégtelen osztályzat esetén a tanuló évfolyamot köteles ismételni, ill. ismétélhet.

f/ Tanulói jogviszony megszűnése

Megszűnik a tanuló jogviszonya, az iskolai tanulmányok befejezése előtt, ha más iskolába felvették és beiratkozásáról a fogadó iskolából tudomást szereztünk.

A tanulói jogviszony akkor is megszűnik, ha a tanuló már nem tanköteles korú, és a jogviszony megszüntetését kéri. (Kiskorú esetén a jogviszony megszűnését a szülőnek kell kérni.)

A tantestület fegyelmi határozata alapján is megszűnhet a tanulói jogviszony, amennyiben a tanuló kötelességeit vétkesen és súlyosan megszegi. A tanuló jogviszonya automatikusan megszűnik a tanulmányok sikeres befejezésekor, amelyről részére az intézet megfelelő tanúsítványt állít ki.

g/ Átjárhatóság

A szakközépiskolából a szakiskolába feltétel nélkül át lehet jelentkezni (lehetőleg félévkor vagy év végén).

A szakiskolából a szakközépiskolába történő átjelentkezés különbözeti vizsga letétele után, vagy évismétléssel lehetséges.

4. Értékelés és motiváció

Az ellenőrzés biztosítja, hogy a felmerülő hibák, hiányosságok feltárása időben megtörténjen, lehetőséget ad a tanulónak az érdemjegy javítására, növeli a pedagógiai munka hatékonyságát.

Az értékelés a tanulónak, a szülőnek, a pedagógusnak egyaránt szól. A tanulót a szülő és a pedagógus együtt kell, hogy motiválja, a lehető legjobb eredmény elérésére.

A követelményeket a tantárgyak részletes tantervei tartalmazzák, amely a szülők rendelkezésére áll. (Lásd.: Pedagógiai programunk X. fejezete)

a/ A tanulmányi munka értékelése

Az ellenőrzés, értékelés során adott érdemjegyet minden esetben a szaktanár ismerteti a tanulókkal.

- területe: az egyes tantárgyak tantervi törzsanyag követelményeinek ismerete
- módja: tanév közben érdemjegyekkel, félévkor és tanév végén osztályzatokkal.
- formái: - szóban
 - írásban
 - gyakorlattal.

A tanulók teljesítményének értékelési területe:

- Az osztályozó értekezletek, amelyeket félévkor és év végén kell tartani, itt kell véglegesíteni a tanulók magatartás és szorgalom, illetve tantárgyi osztályzatait.

A tantárgyi osztályzatokról a szaktanár, a magatartás és szorgalom osztályzatokról az osztályfőnök (az osztályban tanító nevelők véleményének figyelembevételével) dönt.

Döntésüket az igazgató, a nevelőtestület vagy szülő kívánságára indokolni kötelesek. Az osztályozó értekezleten részt kell vennie az osztályfőnöknek, az osztályban tanító nevelőnek, a kollégiumi nevelőnek és az igazgatónak vagy helyettesének.

- A tanulók kiemelkedő teljesítményeit az igazgató minden esetben az iskola közössége előtt értékeli (ünnepélyek, iskolarádió, stb.).
- Egy-egy időszak tevékenységének az egész tanulóiifjúság és tantestület előtti értékelésére évente háromszor kerüljön sor (november, vége, február eleje és tanévzárás).
- Az egyes, iskolán belüli közösségek értékelési rendjüket önállóan döntenek el.

A tanulók teljesítmény-ellenőrzésének és értékelésének módjai

Az adott tanévben folyamatosan történik.

- A félévi és év végi osztályzatokat a szaktanár állapítja meg, legkésőbb az utolsó tanítási órán beírja a naplóba és személy szerint ismerteti a tanulókkal (rövid értékeléssel egybekötve).
- Félévi és év végi magatartás és szorgalom minősítésekről az osztályozó értekezleteken az osztály diákbizottság és az osztályban tanító tanárok, kollégiumi nevelők véleményének meghallgatásával az osztályfőnök dönt.
- Igazgatói értékelés esetenként az iskolavezetés, illetve tantestület előtt. Három alkalommal az egész tantestület és az egész tanulóiifjúság előtt.
- Osztályfőnöki értékelés az osztályfőnöki tanmenet szerint félévenként legalább egy alkalommal.
- Szakkörvezetők, diákkör vezetők, sportvezetők, stb. évente legalább egy alkalommal értékelik a tanulóközösség munkáját.

A tanulók teljesítményének ellenőrzési és értékelési formái

- A szaktanárok tanórákon folyamatosan értékelik a tanulók teljesítményét.

- Szóbeli ellenőrzés után minden alkalommal szóban, dolgozatírásnál röviden, esetenként írásban (a tantárgy jellegének megfelelően) értékelnek, dolgozatjavító órákon szóban is értékelik az osztály teljesítményét, kitérve részletesen a dolgozat pontozására és a típushibákra.
- A tanuló tanórai (szakköri) munkáját esetenként értékeli a szaktanár (esetleg részéremjeggyel vagy érdemjeggyel összekötve) vagy óra közben, vagy az óra végén szóban.
- Írásbeli ellenőrzés esetén a szaktanár a dolgozatokat 2 héten belül kijavítja, a tanulókkal kijavíttatja.
- A gyakorlat értékelése a szakmának megfelelő értékeléssel és formában.

b.) A tanulók magatartásának, viselkedésének, neveltségi szintjének ellenőrzése

- Megfigyelés:

Folyamatosan tanórán, osztályfőnöki órán, szakkörön, kollégiumban szaktanári megfigyeléssel.

Esetenként folyosók, kulturális rendezvényeken, túrákon, társalmimunkán, stb. a felügyelő, illetve a kísérő tanár megfigyelése által.

Mindkét esetben a szaktanárok a figyelemre méltó (pozitív vagy negatív) dolgokat jelzik az osztályfőnöknek, a kirívó eseteket az igazgatónak is (a Házirend figyelembevételével).

- Felmérés:

Az osztályfőnök, kollégiumi nevelőtanár (nem kötelező jelleggel) esetenként írásban felmérést végezhet osztályában a tanulók neveltségi szintjének, illetve annak valamilyen részterületének a megállapítására. Törekedni kell az elemzések eredményének a pedagógiai gyakorlatba való beépítésére.

c.) A tanulók jutalmazásának elvei

Azt a tanulót, aki tanulmányi munkáját képességeihez mérten kiemelkedően végzi, továbbá aki kitartó szorgalmat vagy példamutató közösségi magatartást tanúsít, illetve hozzájárul az iskola hírnevének öregbítéséhez, az iskola dicséretben részesíti, illetve jutalmazza.

A legfontosabb cél, elősegíteni a tanulók személyiségének sokoldalú kibontakozását, szakmai és emberi fejlődését. Alapelv legyen az egyénre szabott pedagógiai eljárás tevékenységgel arányos és időbeni alkalmazása.

Ezenkívül az iskola jutalmazza azt a tanulót, aki

- megyei és országos versenyen helyezést ér el (a mezőny első harmadában szerepel),
- eredményes kulturális tevékenységet folytat,
- kimagasló sportteljesítményt ér el,
- a közösségi életben tartósan jó szervező és irányító tevékenységet végez.

Hasonló eredményekért a tanulóközösséget csoportos jutalomban lehet részesíteni.

Az egyéni jutalmazás formái:

- szaktanári, szakoktatói dicséret
- osztályfőnöki dicséret
- igazgatói dicséret
- nevelőtestületi - bizonyítványba beírt dicséret.

Az egész évben kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén oklevéllel, könyvvel vagy tárgyjutalommal is jutalmazhatók. Az a tanuló, akinek intézményi szinten is kiemelkedő a teljesítménye (tanulmányi, kulturális és sport versenyek győztese) a tanévzáró ünnepségen az iskola közössége előtt nyilvánosan veszi át jutalmát. A jutalmak odaítéléséről - a pedagógusok és az osztályközösség javaslatának meghallgatása után - az osztályfőnök dönt.

A csoportos jutalmazás formái:

- jutalomkirándulás
- kulturális hozzájárulás (színházjegy, stb.)

A magatartás és szorgalom jegyek megállapításának szempontjai:

A magatartás és a szorgalom minősítéséről az osztályban nevelő-oktató munkát végző pedagógusok javaslata alapján az osztályfőnök dönt a tanulók véleményének meghallgatása után.

A minősítés formái:

- példás magatartás	- példás szorgalom
- jó magatartás	- jó szorgalom
- változó magatartás	- változó szorgalom
- rossz magatartás	- anyag szorgalom

A magatartási fokozat az életkori sajátosságokhoz igazodva fejezze ki a közösséghez, az iskolai kötelezettségekhez való viszonyt.

Nem kaphat jó fokozatnál jobbat az a tanuló, akinek osztályfőnöki fegyelmi büntetése van.

A fegyelmi fokozatok és az igazolatlan mulasztások közötti összefüggéseket az iskolai SzMSz 3.sz. melléklete rögzíti.

A szorgalmi fokozat az egyéni képességeket mérlegelve fejezi ki a tanulmányi munkához, a szakma elsajátításához való viszonyt.

Nem lehet példás magatartása annak a tanulónak, aki egy tantárgyból több jeggyel, vagy kettő tantárgyból rontott tanulmányi eredményén.

Nem lehet jó szorgalma annak a tanulónak, aki kettő vagy több tárgyból egynél több érdemjeggyel rontott tanulmányi eredményén.

5. Az iskola írásbeli beszámoltatásának formái, rendje, korlátai

1. Formái:

Az intézményben az írásos számonkérések formái a témazáró dolgozat és a nagydolgozat – továbbiakban dolgozat – valamint az írásbeli felelet.

2. Rendje:

A dolgozatra egy vagy több téma lezárása után kerül sor. Írásbeli felelet egy-egy óra anyagának kikérdezésére szolgál.

A dolgozat megírására akkor kerülhet sor, ha azt a tanulóval legalább 10 nappal előtte közölték. Az írásbeli felelet bejelentés nélkül megíratható.

A témazáró dolgozatot, a megírást követő két héten belül kijavítva és értékelve a tanuló rendelkezésére kell bocsátani.

Az írásbeli feleletet lehetőleg a tantárgy következő óráján, de legkésőbb 3 napon belül értékelni kell.

3. Korlátok:

Egy tanítási napon legfeljebb kettő dolgozat íratható, az írásbeli feleletre egy órán csak egyszer kerülhet sor.

4. Súlyozás az értékeléskor:

A dolgozatok érdemjegyeit a naplóban kell jelölni, mivel a tanuló félévi és év végi értékelésekor két érdemjegyként kell figyelembe venni.

6. A tanulók fizikai és motorikus képességeinek mérése

Iskolánkban a Hungarofit mérési rendszerét használjuk. Az ebben foglalt motorikus próbákat kétszer végeztetjük el a tanév során. Első alkalommal ősszel, általában októberi hónapban, míg másodszer tavasszal, többnyire április hónapban kerül sor a felmérésekre.

Próbák

1. Az alsó végtag dinamikus erejének mérése: helyből távolugrás (m)
2. A kar-, a törzs-, a lábizmok együttes dinamikus erejének mérése: lökés egy kézzel, dobóterpeszből az ügyesebb kézzel, tömött labdával. (m)
3. A vállövi és a karizmok erő-állóképességének mérése: fekvőtámaszban karhajlítás és –nyújtásfolyamatosan, kifáradásig (db)
4. A váll- és a törzsizmok dinamikus erejének mérése: tömött labda vetés két kézzel, a fej fölött hátra (m)
5. A hátizmok erő-állóképességének mérése: hason-fekvésből törzsemelés és -leengedés folyamatosan, kifáradásig (db)
6. A hasizmok erő-állóképességének mérése: hanyattfekvésből felülés és visszaereszkedés folyamatosan, kifáradásig (db)
7. Kötélmászás (megtett távolság)

A próbák eredményeit az osztályonkénti összesített adatlap tartalmazza.

VI. Óratervek

1. Szakiskola 9-10. osztály óraterve 2004-2005. tanévtől a kerettanterv „B” változata szerint

Tantárgy	9. évf.		10. évf.		Megjegyzés
	Köt.	+	Köt.	+	
Magyar ny. és irod.	111	111	111	111	osztálybontás
Történelem	74		74		
Idegen nyelv	111	111	111	111	2. idegen nyelv
Matematika	111	111	148	111	osztálybontás
Ének-zene	37		37		
Rajz és víz. kultúra	18,5		18,5		
Osztályfőnöki	37		37		
Testnevelés	74		74		
Fizika	55,5		37		
Földünk és környezet.	55,5		37		
Biológia	55,5		37		
Kémia	55,5		37		
Informatika	37	37	37	37	osztálybontás
Szakmai alapozó ism.	74	74	111	111	könnyűipari szakmacs.
Szakmai alapozó gyak.	111	111	148	148	könnyűipari szakmacs.
Szakmai alapozó ism.	111		111		gépész szakmacs.
Szakmai alapozó gyak.	74	74	148	148	gépész szakmacs.
Összesen:	1017,5	555	1017,5	629	könnyűipar
Összesen.	1017,5	444	1017,5	518	gépészet

A szakiskola 9-10. osztályában két-két párhuzamos osztály működik, eltérő szakmai alapozással (könnyűipar, gépészet).

2. Szakközépiskola óraterve 2004-2005. tanévtől

Tantárgy	9. évf.		10. évf.		11. évf.		12. évf.		Megjegyzés
	Köt.	+	Köt.	+	Köt.	+	Köt.	+	
Magyar ny. és irod.	148	148	148	148	148		128		9-10. évf. osztálybontás
Történelem	74		74		74		96		
Társadalomism./etika					37				
Idegen nyelv	111	111	111	111	111	111	96	96	2. idegen nyelv
Matematika	111	111	111	111	111		96		9-10. évf. osztálybontás
Ének-zene	37		37						
Rajz és víz. kultúra					37		32		
Osztályfőnöki	37		37		37		32		
Testnevelés	74	74	74	74	74	74	64	64	Osztálybontás
Fizika	203,5		203,5		148		128		
Földünk és környezet.									
Biológia									
Kémia									
Informatika	37	37	37	37	37	37	32	32	Osztálybontás
Szám.techn. alapjai	185	185	185	185	296	296	256	256	Osztálybontás
Összesen:	962	666	962	666	962	518	832	448	

A 9-10. évfolyamon a fizika, a földünk és környezetünk, a biológia és a kémia tantárgyakból előzetes felmérés alapján biztosítunk megfelelő óraszámot a középszintű érettségi vizsga letételéhez két tantárgyból. A másik két tantárgyból csak a kerettanterv által előírt minimum óraszám kerül tervezésre.

A 11-12. évfolyamon tanulóink igényeinek megfelelően szervezünk fakultációkat az előbb felsorolt tantárgyakból. Természetesen figyelembe véve a korábban választottakat.

3. Felnőttoktatás (esti) óraterve 2004-2005. tanévtől

Tantárgy	9. évf.		10. évf.		11. évf.		12. évf.		Megjegyzés
	Köt.	+	Köt.	+	Köt.	+	Köt.	+	
Anyanyelv/kommun.	37		37		74		64		
Magy. irodalom	74		74		74		64		
Matematika	148		148		111		96		
Fizika	37		37		37				
Kémia	74		74		74		64		
Földünk és körny.	37		37						
Biológia	37		37		37				
Történelem	37		37		37		64		
Művészeti ismeret.	34		37		37		32		
Társadalom-ism.	37		37		37				
Informatika					37		37		
Filozófia/etika							32		
Idegen nyelv	111	111	111	111	111	111	111	111	2. idegen nyelv
Összesen:	666	111	666	111	666	111	544	111	

A Köznevelési Törvény 52.§-a alapján a kötelező óraszámom felül 217 óra áll rendelkezésünkre. Ebből a keretből osztály- és csoportbontásra, korrepetálásra, szakkörre 142 órát használtunk fel hetente.

4. Szakképzési órakeretek

a./ Bördízműves

A szakma OKJ száma: 33527201

Előírt iskolai előképzettség: alpműveltségi vizsga (2002-től)

Előírt szakmai előképzettség: -

A képzés ideje: 2 év

A képzés szakmai követelményei:

- A szakmai munka feladatok műveleti sorrendjének meghatározása.
- Az alkalmazandó technológiák, anyagok, gépek és eszközök megválasztása egyedi és sorozatgyártásnál.
- Mintadarab, műszaki leírás, minta valamint önálló tervezés alapján történő elkészítése.
- Egyszerű termékminták megszerkesztése, kivágása.
- A megfelelő előkészítő, összeállítási, díszítési és szerelési munkák szakszerű elvégzése.
- Késztermék kikészítése, ellenőrzése, esetleges javítása.
- A gyártáshoz szükséges alap és speciális gépek kezelése, alapvető beállítások és napi karbantartás, tisztítás elvégzése.
- Mindazon elméleti ismeretek elsajátítása, amelyek megalapozzák a szakmai gyakorlatot és segítséget nyújtanak a gyakorlati feladatok elvégzésében.

A képzés heti óraterve

Ssz.	Tantárgy Megnevezés	Óraszám		Modul
		1/11	1/12	
1.	Osztályfőnöki	1	1	MOA-1, MOA-2
2.	Testnevelés	1	1	
3.	Társadalmi ism.	1	-	MTA-1-01,-2,-03,-04
4.	Munka és körny.véd.	1	1	MMA-1-01,-02,-03,-04-05,-06
5.	Gazdasági alapism.	-	1	MGA-1-02
6.	Bőrdfeld. ai. és áruism.	1	-	31527200.k01
7.	Bőrdíszm. áruism.	1	2	31527201.s01
8.	Bőripari géptan	1	1	33524300.k01, 33527201.s02
9.	Bőrdíszm. szakrajz	2	2	33527201.s03
10.	Bőrdíszm. gyártism.	3	3	33527201.s04
11.	Számítástechnika "V"	2	2	MIA-0-01
12.	Szakmai angol "V"	2	2	33524300.f01
13.	Szakmai német "V"	2	2	33524300.f02
	Összesen:	18	18	
	Szakmai gyakorlat:			
1.	Bőrd. szakmai gyak.		19	19
	Gyak. összesen:	19	19	
	Nyári gyakorlat	35		Időtartama 4 hét
				"V" SZVKT

b./ Nőiruha-készítő

A szakma OKJ száma: 33527605

Előírt iskolai előképzettség: alpműveltségi vizsga (2002-től)

Előírt szakmai előképzettség: -

A képzés ideje: 2 év

A képzés szakmai követelményei:

- Női felsőruházat elkészítése a mindenkori divatnak megfelelően, szakszerű, gazdaságos, esztétikus kivitelben, egyedi és sorozatgyártásban egyaránt.
- Méretek felvétele, illetve azok meghatározása mérettáblázat alapján, gyártáselőkészítő technológiai folyamatok elvégzése.
- A gyártáshoz szükséges alap- és speciális gépek kezelése, alapvető beállítások és napi karbantartás, tisztítás elvégzése.
- Mindazon elméleti ismeretek elsajátítása, amelyek megalapozzák a szakmai gyakorlatot és segítséget nyújtanak a gyakorlati feladatok elvégzéséhez.

A képzés heti óraterve

Ssz.	Tantárgy Megnevezés	Óraszám		Modul
		1/11	1/12	
1.	Osztályfőnöki	1	1	MOA-1, MOA-2
2.	Testnevelés	2	2	
3.	Társadalmi ism.	1	-	MTA-1-01,-2,-03,-04
4.	Munka és körny.véd.	1	-	MMA-1-01,-02,-03,-04-05,-06
5.	Gazdasági alapism.	-	1	MGA-1-02
6.	Ruhaip. ai. és áruism.	1	2	33527600.k02
7.	Ruhaipari géptan	1	1	33527600.k03
8.	Ruhaipari technológia	2	3	33527605.s04
9.	Szabás-szakrajz	3	2	33527605.s05
10.	Szabadkézi rajz-mod. "V"	2	-	33527600.k07
11.	Szakmai angol "V"	2	2	33524300.f01
12.	Szakmai német "V"	2	2	33524300.f02
	Összesen:	18	18	
	Szakmai gyakorlat:			
1.	Ruhaipr. szakmai gyak.	17	18	33527605.s06
2.	Modellezési gyak. "V"	2	4	33527605.s08
	Gyak. összesen:	19	22	
	Nyári gyakorlat	35		Időtartama 4 hét
				"V" SZVKT

c./ Villanyszerelő

A szakma OKJ száma: 33521603

Előírt iskolai előképzettség: alapműveltségi vizsga (2002-től)

Előírt szakmai előképzettség: -

A képzés ideje: 2 év

A képzés szakmai követelményei:

- Lakó- és középületek, irodaházak, ipari és mezőgazdasági épületek erősáramú és gyengeáramú (informatikai, automatikai, biztonsági) áramköreinek kivitelezése, javítása, felújítása, karbantartása.
- Az energiaellátás biztosítása mellett a kisfeszültségű villamos berendezések, gépek, készülékek, a hozzá tartozó vezérlések és szabályozások telepítése, üzembe helyezése, javítása.
- Védelmi rendszerek, eszközök szerelése, mérése, ellenőrzése, karbantartása (érintésvédelem, túláramvédelem, túlfeszültség-védelem, villámvédelem, vagyonvédelem).
- Mérési, ellenőrzési, beállítási munkák elvégzése a szükséges eszközök megfelelő alkalmazásával.
- Munkavégzés műszaki dokumentáció alapján, a kötelező előírások és szabványok figyelembevételével.
- Munkavégzése során alkalmazza az elsajátított számítástechnikai, jogi és gazdasági ismereteket, a munkavédelmi szabályokat.

A képzés heti óraterve

Ssz.	Tantárgy Megnevezés	Óraszám		Modul
		1/11	1/12	
1.	Osztályfőnöki	1	1	MOA-1, MOA-2
2.	Testnevelés	1	1	
3.	Társadalmi ism.	1	-	MTA-1-01,-2,-03,-04
4.	Munka és körny.véd.	1	1	MMA-1-01,-02,-03,-04-05,-06
5.	Gazdasági alapism.	-	1	MGA-1-02
6.	Anyagismeret	2	-	
7.	Műszaki rajz	2	-	
8.	Elektrótechnika	3	-	
9.	Szakmai ism. I.	1	-	
10.	Szakmai ism. II.	-	8	
11.	Szakmai német "V"	2	2	
12.	Szakmai angol "V"	2	2	
13.	Számítástechnika "V"	2	2	
14.	Elektrótechn. szám. "V"	2	-	
15.	Alk. ip. elektronika "V"	-	2	
	Összesen:	15	14	
	Szakmai gyakorlat:			
1.	Alapgyakorlat	6	-	
2.	Szakmai gyak. I.	8	-	
3.	Szakmai gyak. II.	-	15	
4.	Vill. mérések I.	2	-	
5.	Vill. mérések II.	-	2	
6.	Össz. szakm. gyak. I.	4	-	
7.	Össz. szakm. gyak. II.	-	4	
	Gyak. összesen:	20	21	
	Nyári gyakorlat	35		Időtartama 4 hét "V" Szabadon választható kö- telező tantárgy.

d./ Fémforgácsoló

A szakma OKJ száma: 31523302

Előírt iskola előképzettség: alapfokú iskolai végzettség

Előírt szakmai előképzettség: -

A képzés ideje: 2 év

A képzés szakmai követelményei:

- Az alapvető forgácsológépek (eszterga-, maró-, köszörű-, gyalugép) biztonságos kezelése, a gépeken végezhető alpműveletek technológiai adatainak kiszámítása, beállítása.
- Szerszámok kiválasztása, kialakítása, befogása és beállítása.
- A munkadarabok biztonságos befogása, segédeszközök felszerelése, beállítása.
- Az esztergagépen elkészíthető felületek kialakítása, megfelelő felületi minőséggel és méretpontossággal a műhelyrajz előírásainak megfelelően.
- Mindazon elméleti ismeretek elsajátítása, amelyek megalapozzák a szakmai gyakorlatot és segítséget nyújtanak a gyakorlati feladatok elvégzéséhez.

A képzés heti óraterve

Ssz.	Tantárgy Megnevezés	Óraszám		Modul
		1/11	1/12	
1.	Osztályfőnöki	1	1	MOA-1, MOA-2
2.	Testnevelés	1	1	
3.	Társadalmi ism.	1	-	MTA-1-01,-2,-03,-04
4.	Munka és körny.véd.	1	1	MMA-1-01,-02,-03,-04-05,-
06				
5.	Gazdasági alapism.	-	1	MGA-1-02
6.	Műszaki ábrázolás	2	-	31523300.k02
7.	Anyagismeret	2	-	31523300.k03
8.	Szakmai alapismeret	1	-	31523300.k04
9.	Szakmai ismeret	-	4	31523302.s04
10.	Műszaki alapism.	1	-	31523300.k05
11.	Irányítástechnikai aism.	1	-	31523300.k06
12.	Szakrajz	-	2	31523302.s02
13.	Minőségbiztosítás	-	1	MBA-1-01
14.	CAD. alapism. "V"	2	-	52544200.k03
15.	Számítástechnika "V"	2	-	MIA-0-01
16.	Speciális forg. techn. "V"	-	2	31523300.f10
	Összesen:	15	14	
	Szakmai gyakorlat:			
1.	Műszaki mérések	2	-	31523300.k08
2.	Szakmai alapgyak.	14	-	31523300.k07
3.	Szakmai gyakorlat	-	16	31523302.s07
4.	CNC program.gépkez. "V"	5	5	31523302.f10
	Gyak. összesen:	21	21	
	Nyári gyakorlat	35		Időtartama 4 hét
				"V" SZVKT

e./ Mezőgazdasági gépész

A szakma OKJ száma: 33628001

Előírt iskolai előképzettség: alapképzési vizsga (2002-től)

Előírt szakmai előképzettség: -

A képzés ideje: 3 év

A képzés szakmai követelményei:

- A mezőgazdasági termelés gépesített munkafolyamatainak önálló végzésére, a termelésben alkalmazott erő- és munkagépek, gépészeti berendezések műszaki és agrotechnikai követelményeknek megfelelő használatára, szakszerű üzemeltetésére. A munkafeladatokhoz kapcsolódóan tudja elvégezni:
- a mezőgazdasági erő- és munkagépek, gépészeti berendezések:
 - beállítását,
 - karbantartását,
 - hibaelhárítását és
 - javítását.
- a gépek üzemeltetésénél:
 - az erő- és munkagépek összekapcsolását,
 - a gépcsoportok kialakítását,
 - a munkagépek működési helyzetének beállítását,
 - a talajművelés, vetés, tápanyagvisszapótlás, növénypótlás, növényvédelem és a különböző termények betakarításának műveleteit, szántóföldi és a kertészeti kultúrában
 - a mezőgazdasági vontatóvezetői engedély birtokában mezőgazdasági áruk közúti szállítási munkáinak végzésére.
- Legyen képes az előzőekben felsorolt tevékenységek vállalkozásban való végzésére.
- A mezőgazdasági gépész rendelkezzen olyan általános és szakmai-, műszaki műveltséggel, amely megalapozza a sikeres életpályát, lehetőséget biztosít a többszöri szakmaváltásra és a folyamatos szakirányú továbbképzésre.

A képzés heti óraterve

Ssz.	Tantárgy Megnevezés	Óraszám			Modul
		1/11	1/12	1/13	
1.	Osztályfőnöki	1	1	1	MOA-1, moa-2
2.	Testnevelés	1	-	-	
3.	Munka, tűz, körny.véd.	1	-	-	10081MV1, 13081MG1
4.	Géprajz	2	-	-	13201GR1
5.	Gépelemek	1	2	-	132001GE1
6.	Anyagismeret	2	-	-	13201AI1
7.	Mg. ismeretek	2	2	2	13202MI1
8.	Gazdálkodási ism.	-	-	2	00282GI1
9.	Mg. erőgépek	2	2	2	13202EG1
10.	Mg. munkagépek	2	2	2	13202MG1
11.	Mg. gépek javítása	-	2	2	13202GJ1
12.	Szakmai számítások	-	1	1	13202SZ1
13.	Járművezetési ism.	2	-	-	00088JI1
14.	Számítástechnika	1	1	-	00482SZ1
15.	Heg. és gépkez. ism.	-	3	-	
	Összesen:	17	16	12	
	Szakmai gyakorlat:				
1.	Mg. gépész gyak.	14	14	18	
2.	Ív és gázhegesztés	-	-	2	
3.	Gépkezelői gyak.	-	-	1	
	Gyak. összesen:	14	14	21	
	Nyári gyakorlat	35	35		Időtartama 4 hét

f./ Számítástechnikai szoftver-üzemeltető

A szakma OKJ száma: 52464103

Előírt iskolai előképzettség: középiskolai érettségi

Előírt szakmai előképzettség: -

A képzés ideje: 1 év

A képzés szakmai követelményei:

- A számítógép, illetve kapcsolódó perifériák bekapcsolási folyamatának felügyelete.
- Számítógépes rendszer üzemeltetésével kapcsolatos rendszeres napi feladatok ellátása.
- A számítógépes rendszer üzemeltetése során felmerülő problémák detektálására, egyszerűbb problémák megoldására,.
- Az operációs rendszer kezelése.
- Szöveges dokumentumok előállítás.
- Üzleti, statisztikai, ügyviteli feladatok számítógépes kiszolgálása.
- A tantervben megfogalmazott tananyagelemek tudása és a készségek elsajátítása az ún. minimális követelmények körébe sorolható, vagyis ezek alkotják a minimum követelmények körét. Ezek tudása a szakképesítés munkaerő-piaci értékéhez elengedhetetlenül szükséges.

A képzés heti óraterve

Ssz.	Tantárgy Megnevezés	Óraszám 1/13	Modul
1.	Osztályfőnöki	2	MOA-1, MOA-2
2.	Testnevelés	2	
3.	Munka és körny.véd. 05,06	1	MMA-1-01,02,03,04,
4.	Gazdasági alapismeretek	2	MGA-1-02
5.	Számítástechn. alapism. "A"	5	MKM 2733/1/1995.
6.	Számítástechn. alapism. "B"	5	"
7.	Szövegszerkesztés	4	"
8.	Táblázatkezelés	5	"
9.	Adatbáziskezelő rendszer	5	"
10.	Angol	4	"
	Összesen:	35	

A tanmenetek összeállításánál törekedni kell arra, hogy a tanulók a tantárgyi programokon belüli gyakorlás érdekében heti 14 órát a számítógépes teremben töltsenek.

h./ Bőripari varrómunkás

A szakma OKJ száma: 31527202

Előírt iskolai előképzettség: alapkú iskolai végzettség

Előírt szakmai előképzettség: -

A képzés ideje: 1 év

A képzés szakmai követelményei:

- A varrómunkás szakma munkaterületéhez tartozó alapvető bőrdíszmú és bőrruházati ipari termékeket a minőségi előírásoknak megfelelően elkészíteni, gazdaságosan előállítani, takarékoskodva a felhasznált anyagokkal, eszközökkel, energiával, a munkaidő-ráfordítással.
- Az esztétikai és technológiai minőségi szempontok alapján a kivitelezési hibák felismerését, megelőzését, kijavítását.
- A bőrdíszmú- és bőrruházati iparban alkalmazott összeállítási módokat és műveleteket alkalmazni, a bőrdíszmú- és bőrruházati ipari gépeket, eszközöket használni, szabályozni, tisztítani.
- Az adott munkadarab jellegének, anyagának, az alkalmazott technológiának, a rendelkezésre álló berendezésnek és gépeknek az összhangját megteremteni.
- A bőrdíszmú- és bőrruházati termékek előállítása során felhasznált (és felhasználható) gépeket üzemeltetni, beállítani, szabályozni, karbantartani.
- A szakmai elméleti ismeretek alapozzák meg a szakmai gyakorlatot és nyújtsanak segítséget a gyakorlati feladatok elvégzéséhez.

A szakma éves óraterve

Ssz.	Tantárgy Megnevezése	Óraszám 1/11	Modul
1.	Osztályfőnöki	11	MOA-1, MOA-2
2.	Testnevelés	22	
3.	Társadalmi és gazd-i ism.	11	MTA-1-01,02,03,04
4.	Munka és környezetvéd.	22	MMA-1-01,02,03,04,05,06
5.	Anyag és áruismeret	66	31527202/2
6.	Szakmai ismeret	110	1527202/3
7.	Szakrajz	33	31527202/4
8.	Szakmai számítás	33	1527202/5
9.	Számítástechnika	77	MIA-0-01
	Elmélet összesen:	385	
	Szakmai gyakorlat	840	31527202/6

j./ Bőrtárgy-készítő

A szakma OKJ száma: 21527201

Előírt iskolai előképzettség: -

Előírt szakmai előképzettség: -

A képzés ideje: 1 év

A képzés szakmai követelménye:

- Elkészíteni a minőségi előírásoknak megfelelően a bőrtárgy-készítő szakma munkaterületéhez tartozó alapvető bőrdíszműipari cikkek, gazdaságosan előállítani azokat, takarékoskodva a felhasznált anyagokkal, eszközökkel, energiával, a munkaidő-ráfordítással.
- Felismerni, megelőzni és kijavítani az esztétikai és technológiai minőségi szempontok alapján a kivitelezési hibákat.
- alkalmazni a bőrdíszműipari összeállítási módokat és műveleteket, használni és szabályosan tisztítani a kéziszerszámokat, eszközöket.
- Megteremteni az adott munkadarab jellegének, anyagának az alkalmazott technológiának, a rendelkezésre álló berendezésnek és szerszámoknak az összhangját.
- A szakmai elméleti ismeretek alapozzák meg a szakmai gyakorlatot és nyújtanak segítséget a gyakorlati feladatok elvégzéséhez.

A szakma éves óraterve

Ssz.	Tantárgy Megnevezés	Óraszám 1/11	Modul
1.	Osztályfőnöki	11	MOA-1, MOA-2
2.	Testnevelés	22	
3.	Társadalmi és gazd. ism.	11	MTA-1-01,02,03,04
4.	Munka és körny.véd.	22	MMA-1-01,02,03,04,05,06
5.	Anyagismeret	66	S21527201/2
6.	Bőrtárgykész. szí.	110	S21527201/3
7.	Szakrajz	33	S21527201/4
8.	Szakmai számítás	33	S21527201/5
9.	Számítástechnika	77	MIA-0-01
	Elmélet összesen:	385	
	Szakmai gyakorlat	840	SZ1527201/6

A közismereti tantárgyakhoz tartozó helyi tanterveket a melléklet tartalmazza, melyeket központilag elfogadott anyagok alapján készítettünk.

A szakmai programok összeállításánál a megfelelő intézetek központi programjain kívül mászt nem kívánunk felhasználni.

VII. Az alkalmazott tankönyvek, tantárgyi segédletek és taneszközök kiválasztásainak elvei

Az egyes munkaközösségek közös megállapodás alapján évente jelölik ki az engedélyezett tankönyvek és segédletek listájáról azokat, amelyeket használni kívánnak. Figyelembe véve, hogy a kiválasztott könyvek a tanítási ciklus alatt rendszert alkossanak.

A kiválasztás legfőbb elve, hogy a tankönyv, segédlet segítse elő a pedagógiai programban megfogalmazott oktatási-nevelési célkitűzések, feladatok megvalósítását.

A taneszközök kiválasztásában hasonló elvet követünk. Szakképző iskola lévén, ezen a területen sajátos, egyedi igényeinket pályázatok útján is segítjük megvalósítani (számítógépek, mg-i gépek, varrógépek, forgácsoló gépek, stb.).

VIII. Személyi és tárgyi feltételek

A képzés jelenlegi sturkturájához rendelkezünk a szükséges feltételekkel.

A szakképzések központi programjainak változása és a beiskolázás sikeressége okozhat hiányokat (esetleg „felesleget”) a személyi ellátottságban.

A tárgyi feltételekkel kapcsolatos észrevételeinket a fenntartóhoz továbbítottuk, amelyet a kötelező eszköz és felszerelési jegyzék alapján állítottunk össze. Ennek ellenére tárgyi feltételeink jónak mondhatók, de folyamatos fejlesztéssel tudjuk megfelelő szinten tartani.

IX. Mellékletek

Technikai okok miatt külön fűzve!